

Milla Tani ja Mona Valtonen

YKSINHUOLTAJIEN TYÖLLISTYMISEN ESTEET JA VAIKEUDET

Opinnäytetyö
Sosionomi AMK

2017

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Milla Tani ja Mona Valtonen	Sosionomi (AMK)	Toukokuu 2017
Opinnäytetyön nimi		
Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet		42 sivua 4 liitesivua
Toimeksiantaja		
Pienperheyhdistys Ry		
Ohjaaja		
Lehtori Auli Jungner		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyössä kysytään yhden vanhemman perheiden kokemuksia työllistymisen esteistä ja vaikeuksista. Kysely lähetettiin Pienperheyhdistyksen jäsenille sähköpostitse selvittääksemme syitä ja taustoja työllistymisen esteille ja vaikeuksille. Tutkimukseen haasteltiin myös 4 järjestön jäsentä. Kyselyihin vastasi 79 jäsentä.</p> <p>Suomessa työttömyyslukuissa yhden vanhemman perheiden määrä oli vuonna 2014 16,4 %, joka on puolet suurempi kuin muun väestön. Työn ja perhe-elämän yhdistäminen on haastavaa yhden aikuisen perheessä, jossa hoivaköyhyys on myös osa elämää.</p> <p>Tutkimuksessa tuli hyvin esille se, että monella yhden vanhemman perheellä työn ja lastenhoidon sovittaminen oli ongelmallista. Erityisesti vuorotyön ja lastenhoidon yhdistäminen tuottaa vaikeuksia, vaikka Suomessa on melko kattava julkinen varhaiskasvatus. Lastenhoidon saatavuus hankaloituu myös selkeästi siinä vaiheessa, kun lapset aloittavat koulun, ja siihen ongelmaan jokainen joutuu itse etsimään ratkaisun. Motivaatio työllistymiseen oli vastaajilla korkea, mutta jos palkkatyön lisäksi joutuu vielä tukeutumaan erilaisiin tukiin, se alentaa työnteon motiivia. Tämä näkyy varsinkin matalapalkka-alalla.</p> <p>Monilla vastaajista oli kokemuksia myös työnantajan puolelta siitä, kuinka yksinhuoltajuus koettiin taakaksi.</p>		
Asiasanat		
yksinhuoltajuus, työllistymisen esteet, yhden vanhemman perhe, hoivaköyhyys, työttömyys		

Author (authors)	Degree	Time
Milla Tani & Mona Valtonen	Bachelor of Social services	May 2017
Thesis Title		42 pages
Obstacles and difficulties of employment of single parents		4 pages of appendices
Commissioned by		
Pienperheyhdistys Ry		
Supervisor		
Auli Jungner Senior Lecturer		
Abstract		
<p>In this thesis, single-parent difficulties and obstacles of getting employed were studied. The purpose of this study was to find out what the reasons behind the difficulties and obstacles of getting employed as a single parent are. In 2014 the unemployment rate among single parents in Finland was 16.4%, which is double the percentage of other population. Combining work and family life is hard within single parent families who also must cope with care poverty as a part of everyday life.</p> <p>This thesis is a qualitative research where a questionnaire study individual interviews were used as methods. The survey was sent to the members of Single Parent Association by e-mail to find out reasons and backgrounds of the obstacles and difficulties in employment. Four members of the Single Parent Association were interviewed, and 79 members replied to the questionnaire.</p> <p>This study revealed clearly how problematic it can be to combine single parenting, work, and child care. Especially the combination of shift work and child care is difficult although Finland has very extensive public early childhood education system. Child care gets more problematic once children start their school, and single parents then need to decide how to arrange child care by themselves from there on. Motivation to get employed was high among the participants of this survey. However, being forced to seek financial aid from the welfare on top of the monthly salary to cope financially diminished motivation of the participants to get employed. This was especially visible in low-income jobs.</p> <p>Several participants of this study had also faced prejudice from employers due to their family situation.</p>		
Keywords		
single parenthood, employment, lone parent, care poverty, unemployment		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TYÖTTÖMYYS JA TYÖLLISTYMISEN ESTEET	7
3	YHDEN VANHEMMAN PERHE	10
3.1	Yksinhuoltajuus.....	10
3.2	Yksinhuoltaja	11
3.3	Totaaliyksinhuoltaja	12
4	TYÖLLISTYMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ	13
4.1	Koulutus.....	13
4.2	Tuloloukku	13
4.3	Toimintakyky.....	15
4.4	Hoivaköyhyys.....	16
4.5	Lastenhoito	16
4.5.1	Varhaiskasvatus.....	16
4.5.2	Lastenhoidon palveluita	18
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	19
5.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tehtävä	19
5.2	Laadullinen tutkimusmenetelmä	19
5.3	Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä	20
5.4	Tutkimusaineiston analysointi.....	21
5.5	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	22
6	TUTKIMUSTULOKSET	23
6.1	Koulutuksen merkitys.....	23
6.2	Lastenhoidon järjestäminen	26
6.3	Motivaatio työllistymisen suhteen	28
6.4	Toimintakyvyn vaikutukset työllistymiseen.....	30

6.5	Asuinpaikan vaikutukset työllistymiseen	30
6.6	Työllistymisen esteiksi koettuja asioita	31
6.7	Yhteenveto tutkimustuloksista	33
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	34
7.1	Suunnittelun ja toteutuksen arviointi	34
7.2	Omat huomiomme aineistosta	35
7.3	Mitä tekisimme toisin	36
7.4	Jatkotutkimusehdotukset	36
7.5	Pohdinta	36
	LÄHTEET	38
	KUVALUETTELO	42

LIITTEET

Liite 1. Kysely

Liite 2. Tutkimuslupahakemus

Liite 3. Saatekirje

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää niitä asioita, jotka vaikeuttavat ja jopa estävät yksinhuoltajien työllistymistä. Tutkimuksemme toteutettiin kyselytutkimuksella, joka lähetettiin Pienperheyhdistyksen jäsenille, ja teimme myös neljä yksilöhaastattelua, joissa haastattelimme yksinhuoltajia. Tutkimuksella kerättiin Pienperheyhdistykselle yksinhuoltajien työllistymisen esteistä ja vaikeuksista tietoa, joita yhdistys pystyy hyödyntämään tulevaisuudessa eri tavoin toiminnassaan. Tutkimuksen toteuttamisella pyrittiin siihen, että tuloksista on hyötyä sekä jäsenille, että yhdistykselle kansalaistoiminnalle.

Valitsimme tutkimuksemme aiheen Pienperheyhdistyksen toiminnanjohtajan ehdotuksesta. Aihetta oli pohdittu yhdistyksessä pitkään, ja Lapsilisä-projektin (2010–2013) aikana saadut konkreettiset esimerkit toivat esiin, että yksinhuoltajien työllistymisessä ilmenee vaikeuksia. Toinen meistä on aktiivinen jäsen yhdistyksessä, mutta toiselle meistä kansalaisjärjestön toiminta oli uutta. Saimme myös kokemusta siitä, kuinka kohdata ihminen herkkien ja vaikeiden asioiden kanssa ja kuinka toimia siinä tilanteessa. Meitä kiinnostivat myös, mitä ovat yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet, sekä halusimme lisätä niin omaa kuin muidenkin ihmisten tietoisuutta tästä asiasta. Myös aiheen ajankohtaisuus herätti mielenkiintomme.

Alkuoletuksena kysymyksen asettelulle toimi myös väritynyt mielipide siitä, että yksinhuoltajat eivät työllisty, koska haluavat vain elää sosiaalihuollon tuilla ja etävanhemman maksamilla elatusavulla. Hienommin aseteltuna saman asian voisi sanoa, että tuloloukku on tekijä, miksi yksinhuoltajan ei kannata mennä töihin. Yksinhuoltajanaisten työttömyys on tilastojen mukaan ollut vuonna 1980 6,6 % kun taas vuonna 1995 jo 26,6 % (Virmasalo 2000). Vuoden 1995 lukuihin varmasti on vaikuttanut koko maata pahasti vaivannut lama, koska kaikkiaan työllisistä työttöminä oli tuolloin 21,8 %. Sosiaalitukien määrä rahallisesti oli 1980-luvulla nykytasoa parempi, ja vuoden 1995 aikana oli jo monia etuisuuksia laskettu 1980-luvun tasolta. Tilastokeskuksen Työssäkäynti- ja perhetilastot antavat vuo-

delle 2014 paremman työttömyysluvun kuin vuoden 1995 tilasto. 2014 yksinhuoltajien työttömyysaste oli 16.4 %, joka on kaksi kertaa suurempi kuin muun väestön. (YVPL s.a.)

Tällä tutkimuksella halusimme tuoda esille muitakin syitä kuin tuloloukku yksinhuoltajien työllisyyden esteenä. Tutkimus toi esille monia jatkokysymyksiä, joihin toivottavasti löytyy tulevaisuudessa muita halukkaita tekemään uusia tutkimuksia. Jo ennen varsinaista tutkimusta nousi niistä esiin esimerkiksi kysymys päivähoidosta: riittääkö sen taso aikataulujen osalta enää vastaamaan nykypäivän työmarkkinoita, kun esimerkiksi kauppojen aukiolot ovat muuttuneet ja yhteiskuntamme on muutenkin muuttumassa Open 24/7- tyyliseksi.

Parpon (2007, 3) Työllistymisen esteet -tutkimuksessa keskityttiin tarkastelemaan, mitkä ongelmat vaikeuttivat pitkäaikaistyöttömien työllistymistä. Tutkimuksessa arvioitiin työttömän yksilöllisiä tekijöitä ja niiden vaikutusta hänen työllistymiseensä sekä muun muassa koulutuksen, iän ja perheaseman vaikutusta. Lähdimme vertaamaan Työllistymisen esteet -tutkimuksessa esiin nousseita esteitä myös yksinhuoltajien työllistymiseen ja huomiomme näitä myös tehdessämme kyselytutkimuksen kysymyksiä.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostuu yksinhuoltajuuden eri muodoista, koulutuksesta, tuloloukusta, toimintakyvystä, lastenhoidosta ja hoivaköyhyydestä. Tarkastelemme näiden käsitteiden merkitystä yksinhuoltajan työllistymisen näkökulmasta. Opinnäytetyömme kohderyhmä muodostuu Pienperheydistyksen jäsenistä, emmekä rajaa tutkimuksessamme kohderyhmää tämän tarkemmin, esimerkiksi työllisyystilannetta, sukupuolta tai lasten määrää/ikää vaan käsittelemme kaikkia yksinhuoltajina yleisellä tasolla.

2 TYÖTTÖMYYS JA TYÖLLISTYMISEN ESTEET

Parpon (2007, 33) mukaan monet tekijät talouskasvun rinnalla vaikuttavat työttömyyteen. Työhön osallistumiseen vaikuttavat työmarkkinoiden sääntely, toimintakulttuurit ja työvoiman omat valinnat. Työttömyys voi olla oma valinta, pakon saanelemaa tai jos työmarkkinoilla ei ole kysyntää, ulkopuolelta määrättyä.

Kunnallisen kehittämissäätiön kyselytutkimuksen mukaan keskeisimpiä työllistymisen esteitä ovat haluttomuus muuttaa muualle sekä se, ettei työtä ole tarjolla omalla asuinpaikkakunnalla. Kansalaisten mukaan myös joustamattomuus työehdoissa ja hyvien tukien ja etujen menetys estävät työllistymistä. Edellä mainitun tutkimuksen mukaan 57 % vastanneista oli sitä mieltä, että talouden ollessa turvattu ihmiset välttävät töihin menoa. Noin puolet vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että haluttomuus ja laiskuus estävät työllistymisen, mutta noin puolet olivat tätä vastaan. Kansalaisista enemmistö vastaanottaisi mitä tahansa työtä työttömyyden sijaan. Työhaluttomuus ei ole kansalaisten mielestä työttömyyden syy vaan sen este. Tutkimukseen vastanneista 66 % ei halua karsia etuuksia tai vastaanottaa pätkätöitä. Kuitenkin puolet vastanneista on sitä mieltä, että työttömän kieltäytyessä työstä tulisi toimeentulotuki poistaa. (Ahtokivi 2016.)

Hallitus muodosti työryhmän, jonka tarkoituksena oli tutkia kannustinloukkujen ja alueellisen liikkuvuuden vaikutuksia työllistymiseen. Asumisen tuet, työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseen liittyvät tuet sekä työttömyysturvan vaikutuksia työllistymiseen tulisi työryhmän mukaan selvittää syvällisemmin. Työryhmä ei tee vielä ainuttakaan ehdotusta, koska sen mielestä heidän käsittelemiään toimenpiteitä tulee syventää. Työryhmä on kuitenkin sitä mieltä että, työntekoa ei pidetä aina rahallisesti kannattavana johtuen sosiaaliturvan ja palkkatason pienistä eroista. (Työllistymisen esteitä poistettava 2017.)

Kannustinloukkujen todennäköisyyttä lisäävät toimeentuloturvaetuuksien päällekkäisyydet, mutta taloudellisesti kannattamattomaksi ne eivät kuitenkaan automaattisesti työntekoa tee. Vertaamalla toimeentuloturvasta saatua tulotasoa ansiotasoon, joka saadaan työstä, voidaan mitata työnteon kannustavuutta. (Parpo 2007, 65.)

Vuonna 2014 Euroopan unioni julkaisi tutkimuksen yksinhuoltajien työllistymisestä EU-maissa. Tutkimus on kvantitatiivinen, ja valitettavasti Suomen lukuja ei ole saatu kyseiseen tutkimukseen, koska niitä ei ollut saatavilla. Tutkimuksesta selvisi, että EU:n sisällä yksinhuoltajuus on koko ajan kasvava ilmiö, johon suurimpana syynä mainittiin se, että naisten on nykyään helpompi lähteä väkivaltai-

sista liitoistaan. Perheet, joissa on alle 15-vuotiaita lapsia, otettiin tilastoissa huomioon, perustuen siihen, että useimmissa EU-maissa lasten oppivelvollisuus päättyy tuohon ikään. EU-maissa yksinhuoltajien määrä vaihteli Romanian 3,5 %:sta Iso-Britannian 18,5 %:iin. Yksinhuoltajaisien määrä EU-maissa vaihteli täydestä nollostä Maltalla Ranskan 2,4 %:iin. (Ruggeri & Bird 2014, 3, 8–9.)

EU-tutkimuksessa haluttiin selvittää yksinhuoltajaäitien ja perheellisten äitien työllistymisen eroja. Tutkimuksessa painotettiin, että on erittäin tärkeää miettiä niitä olosuhteita, joissa yksinhuoltajat kasvattavat lapsiaan. Kustannukset ja ajankäyttö voivat olla perheellisillä samoja, mutta jaetun hoidon puute selkeästi vaikuttaa työssä käymiseen, kun lapset ovat vielä pieniä ja riippuvaisempia vanhemistaan. (Ruggeri & Bird 2014, 11.)

Tilastoista selvisi, että parisuhteissa olevien äitien työllisyys on 90,5 %, josta 55,4 % käy osa-aikatöissä. Yksinhuoltajaäitien työllisyys taas oli 84,1 % josta 47,9 % osa-aikatöissä. EU-maissakin selkeä tilastollinen luku on, että perheissä, joissa on kaksi aikuista, työllisyys on korkeampi kuin yksinhuoltajaäideillä.

Ruggeri ja Bird (2014,11) etsivät tutkimuksessaan tarkennuksia siihen, miksi yksinhuoltajien työttömyys on korkeampi. Yksi syy oli se, että lastenhoidon jakaminen ei ole mahdollista, jos perheessä on vain yksi vanhempi. Yksinhuoltajilla on myös suhteessa useammin heikompi koulutus, joka toimii etenkin nuorilla yksinhuoltajaäideillä työllistymisen esteenä. Syyksi löydettiin myös sopivien työpaikkojen puute eli sellaisten, jossa on joustavuutta, joka sijaitsee lähellä kotia ja josta ansaitsee tarpeeksi.

Tutkimuksessa tuotiin esille vuonna 2011 tehty tutkimus, jossa oli päätelty, että niiden maiden, joissa ei ole julkista päivähoitosysteemiä, pitäisi luoda sellainen, koska siitä hyötyisivät nimenomaan matalapalkka-alalla olevat yksinhuoltajaäidit. Myös työmarkkinoiden joustavuuden toivottiin lisääntyvän, koska on todettu, että maissa, joissa on joustavat työmarkkinat, myös yksinhuoltajaäitien työllisyys on korkea. (Ruggeri & Bird 2014, 12.)

Nykypäivän työttömyystutkimus Suomessa kohdistuu erityisesti maahanmuuttajien työttömyyteen, rakennemuutosten aiheuttamaan työttömyyteen sekä vajaa-työllisiin. Viime aikoina suurin tutkimuksen aihe on kohdentunut nimenomaan näihin vajaatyöllisiin eli niihin, jotka joutuvat tekemään vastoin omaa tahtoaan osa-aikatyötä ja lyhytaikaisia työsuhteita. Työttömyyttä tutkittaessa usein pohditaan työttömyyden sosiaalisia ja moraalaisia vaikutuksia, joita on hyvin vaikea arvioida. Tutkimuksia tehtäessä on hyvä miettiä, mihin ne on tarkoitettu, viranomaisille, poliitikoille vai kansalaisille keskustelua varten. (Koistinen 2014, 230–232.)

Työttömyyden kokeminen on yksilöstä ja yhteisöstä riippuvainen. Henkilön ikä, ammattitaito ja ammattiasema, työhistoria ja elämäntilanne sekä yhteisölliset tekijät, kuten yhteisön hyväksyntä tai arvot, työttömyyden yleisyys ja työttömyyden aikaisen sosiaalisen ja taloudellisen turvan riittävyys sekä sen taso, vaikuttavat siihen, miten työttömyys koetaan. Suomessa koettu työttömyys ei ole sama kuin työttömyyden kokeminen vaikkapa naapurimaassamme Ruotsissa, saati sitten Saksassa. Useimmissa työttömyystutkimuksissa ei huomioida yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä, ja tutkimusten tulokset ovat usein pelkkiä yleistyksiä ja jopa myyttejä työttömyydestä. Työttömyyden vaikutus ulottuu työttömän lisäksi heidän perheisiinsä, lähiomaisiin sekä työllisiin ja laajemmin koko yhteiskuntaan. (Koistinen 2014, 232–233.)

3 YHDEN VANHEMMAN PERHE

3.1 Yksinhuoltajuus

Hakovirran (2006, 23) mukaan yksinhuoltajuus määritellään yksinkertaisimmillaan niin, että se on perhe, jossa toinen vanhempi elää yksin lasten kanssa. Yksinhuoltaja-sana ei kuitenkaan määrittele sitä, mikä on lapsen suhde toiseen vanhempaan eli huoltosuhdetta (THL 2014). Aiempina vuosikymmeninä yksinhuoltaja oli leski tai avioton äiti, nykypäivänä yksinhuoltajuuteen päädytään muutenkin.

Yksinhuoltajuuden määrittäminen on hankalaa, sillä edes kansallisella tasolla ei ole yksimielisyyttä siitä, kuka on yksinhuoltaja. Useimmiten yksinhuoltajaksi tilas-

toidaan perhe, jossa on yksi vanhempi ja lasten ikä on alle 18 vuotta. Nykyisin yksinhuoltajia voidaan tilastoida Kelan kautta eli voidaan laskea perheet, joissa lapsille on haettu lapsilisään yksinhuoltajakorotus. Tämäkään ei aina täysin kerro koko totuutta, koska kaikki, jotka olisivat oikeutettuja lapsilisäkorotukseen, eivät sitä välttämättä hae. (Hakovirta 2006, 26–27.) Tilastokeskuksen (2016) mukaan vuonna 2015 Suomessa oli lapsiperheitä yhteensä 571470, näistä 120633 eli 21,1 % oli yhden vanhemman perheitä. Naisen ja lapsen muodostamia yksinhuoltajaperheitä kaikista lapsiperheistä muodosti 18,2 %.

Suomen kieleen sana yksinhuoltaja vakiintui vasta 1970-luvulla. Sitä ennen yksinhuoltajiksi päädyttiin toisen vanhemman kuoleman vuoksi tai lapsen synnyttyä avioliiton ulkopuolella. Nykypäivänä yksinhuoltajaksi päädytään useimmiten avio- tai avoeron johdosta. Useimmiten yksinhuoltaja on harhaanjohtava määritelmä, koska nykyisin yli 90 % eronneista vanhemmista päätyvät todellisuudessa yhteishuoltajiksi. Yhteishuollossa lapsen vanhemmat osallistuvat yhdessä lapsen elämään ja huoltoon. Käytännössä lähivanhempi on usein edelleen yksinhuoltaja ja etävanhempi tapaava vanhempi, jonka osallistuminen arkeen voi olla hyvinkin pientä. (Forssen, Haataja & Hakovirta 2009, 11–12.) Tässä opinnäytetyössä käytämme sanaa yksinhuoltaja erittelemättä, onko kyseessä todellisuudessa yksinhuoltaja vai yhteishuoltaja.

3.2 Yksinhuoltaja

Yksinhuoltajaksi on Suomessa määritelty vanhempi, jonka luona asuu alle 18-vuotias huollettava lapsi. Oikeudellisessa mielessä yksinhuoltaja on se, joka on saanut lapsen huollon itselleen ja voi päättää lapsen asioista, esimerkiksi päivä- koti- ja koulupaikoista. Yksinhuoltajaksi päädytään useimmiten avio- tai avoeron kautta mutta myös kun toinen vanhempi menehtyy tai jos vanhempi saa lapsen yksin. Yksinhuoltajuus ei kuitenkaan poista lapselta oikeutta tavata toista vanhempaansa, jos hänellä sellainen on. (Hakovirta 2006, 28.)

Varsinaisia yksinhuoltajia enemmän on nykyisin yhteishuoltajia. Yhteishuollossa lapsen vanhemmat jakavat lapsen huollon, mutta lapsen osoite on virallisesti osoitettava toiselle vanhemmalle, jolloin tästä tulee lapsen lähivanhempi ja toi-

sesta etävanhempi. (Hakovirta 2006, 28.) Yhteishuollossa olevien lasten tapaa-
misista vanhemmat sopivat keskenään, tarvittaessa he voivat vahvistaa tapaa-
missopimuksen lastenvalvojalla. Suomessa lapsen huoltoon liittyviä asioita mää-
rittää laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. (Laki lapsen huollosta ja ta-
paamisoikeudesta 8.4.1983/361.) Nykyinen hallitus on uudistamassa lapsen
huolto- ja tapaamisoikeuslainsäädäntöä vastaamaan nykypäivän tarpeita (Edus-
kunta s.a.).

Perhettä, jossa toinen vanhempi elää yksin lasten kanssa, kutsutaan yhden van-
hemman perheeksi. Suomessa kaikista perheistä noin 21 % on yhden vanhem-
man perheitä. Yhden vanhemman perheissä on korkea pienituloisuusriski, jota
selittävät etenkin kasvanut työttömyys ja perhe-etuuksien leikkaukset. Yhden
vanhemman perheillä on yleensä tarve vertaisryhmille ja verkostoille, joista he
voivat saada tukea esimerkiksi eron tai muuton myötä muuttuneeseen elämänti-
lanteeseen. (THL 2014.)

Jos vanhempi tuntee kuuluvansa seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön, voivat
yksinhuoltajaperheet olla myös sateenkaariperheitä (THL s.a.). Sateenkaariper-
heistä löytyy monia perhemuotoja, ja yksi niistä on ystäväperhe, perhemuoto,
jossa lasten vanhemmat ovat ystäviä keskenään ja jakavat vanhemmuuden. Sil-
loin juridisesti toinen on lapsen lähivanhempi ja toinen yksinhuoltaja. Varsinkin
jos vanhemmat asuvat eri osoitteissa, koska Suomessa ei lapsen osoitetta voi
olla virallisesti kahdessa paikassa. (Sateenkaariperheet ry s.a.)

3.3 Totaaliyksinhuoltaja

Yksinhuoltajaksi voi myös haluta jo ennen lapsen syntymää. Silloin vanhemmaksi
haluava yleensä kääntyy terveydenhuollon puoleen päästäkseen hedelmöityshoi-
toihin. Tällöin vanhempi valitsee itselleen yksinhuoltajuuden, jota usein myös kut-
sutaan totaaliyksinhuoltajuudeksi. Sukusolujen luovuttajan tietoja ei anneta, ellei
luovuttaja ole suostunut isyyden vahvistamiseen eikä hänellä myöskään ole juri-
disia oikeuksia tai velvollisuuksia lasta kohtaan. (Väestöliitto 2017b.)

Biologisen vanhemmuuden lisäksi voi valita adoption. Kansalliseen adoptioon
kelpaa yksinäinen hakija, kansainvälisessä adoptiossa joissakin maissa sallitaan

adoptio myös yksinäiselle hakijalle (Interpedia s.a.). Sijaisvanhemmuus voi olla myös valittu tie vanhemmuuteen ja yksinhuoltajuuteen (Perhehoitoliitto s.a.).

Suomesta adoptoitiin vielä 60-luvulla paljon lapsia Suomesta ulkomaille, varsinkin Tanskaan, ja usein nämä lapset olivat isättömiä. Silloin valtio ei tukenut millään muotoa yksinäisiä naisia ja adoptio oli usein se ainut vaihtoehto tai jopa naisen omat vanhemmat saattoivat pakottaa adoptioon. Suomessa on myös pakkosterilisoitu yli 7500 ihmistä vuosina 1935–1970, lääketieteellisistä tai sosiaalisista syistä. Suurin osa näistä oli naisia, joilla oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia. (Alasalmi 2011, 23–24). Onneksi Suomessa on näistä ajoista päästy jo kauas pois ja nainen voi tulla äidiksi myös täysin yksinäisesti.

4 TYÖLLISTYMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

Jokaisella suomalaisella on perustuslain nojalla oikeus sosiaaliturvaan eli välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Sosiaaliturvan tavoitteena on taata terveet työolot, hyvä terveys ja toimintakyky sekä toimeentulon, palveluiden ja sosiaalisen turvallisuuden riittävydet eri elämän vaiheissa. Tuloerojen kaventaminen ja elämänhallinnan tukeminen ovat myös sosiaaliturvan tavoitteita. (Ihalainen & Kettunen 2012, 27.)

4.1 Koulutus

Parpon (2007, 53) mukaan koulutuksen ja osaamisen lisääminen ja kohdentaminen työvoiman tarpeessa oleville aloille on nähty yhtenä keinona edistää työllistymistä. Työttömyyden on todettu kohdentuvan voimakkaimmin henkilöihin, joilla on alhainen koulutustaso, kun taas työvoiman tarve kohdistuu työtehtäviin, joissa tarvitaan monialaista osaamista. Parpon (2007, 70) tutkimuksen mukaan henkilön kouluttamattomuus on tärkeä työllistymisen este ja kouluttamattomientyöllistymisen on muita heikompaa.

4.2 Tuloloukku

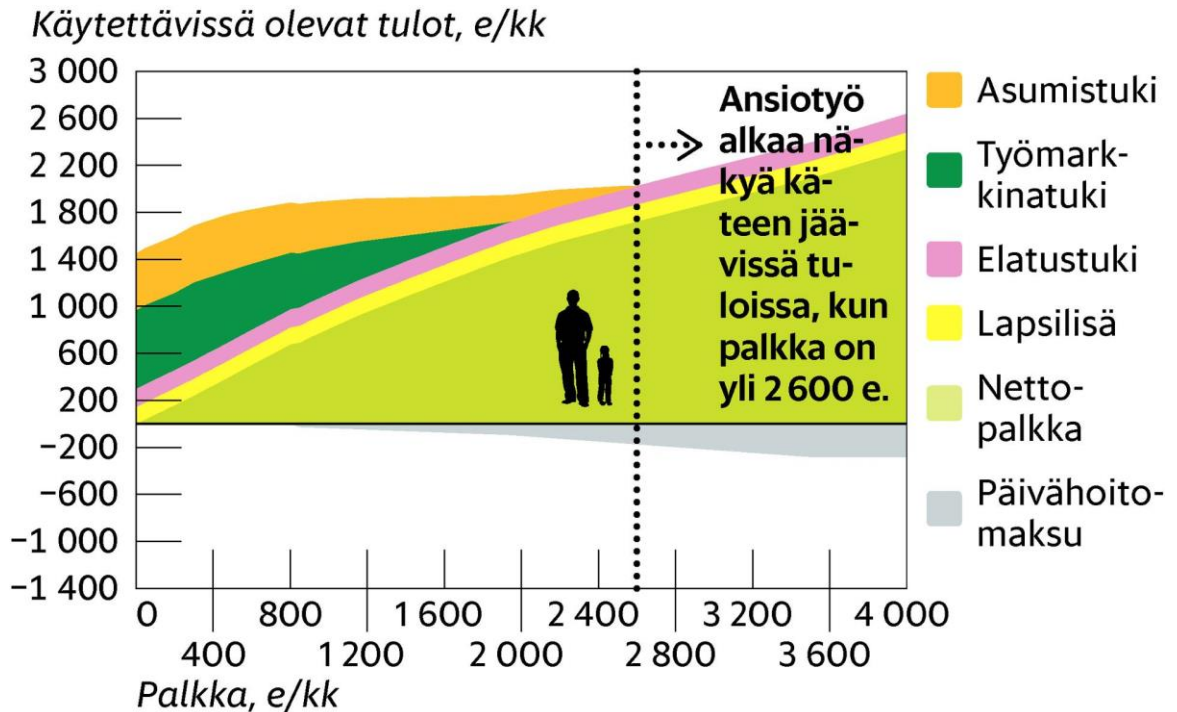
Tuloloukuksi kutsutaan tilannetta, jossa ansiotyössä saatu tulo ei kasvata käteen jäävää tuloa tai kasvattaa sitä vain vähän. Päivähoitomaksujen tai verojen nousu

saattavat kutistaa palkankorotuksessa saadun ylimääräisen tulon mitättömäksi. (Pinomaa 2016.)

Työttömyysloukut ovat tuloloukkujen hankalimpia muotoja. Sosiaalietuuksilla elävän tai työttömän ei ole taloudellisesti kannattavaa ottaa työtä vastaan, jos taloudellinen hyöty ei ole juuri suurempi kuin etuuksien varassa elettäessä. Etuuksilla elävälle voi seurata myös byrokraatialoukku, jossa lyhytaikaista työtä vastaanotettaessa joudutaan paperisotaan, joka viivästyttää työttömyyskorvauksia ja katkaisee tulovirran jopa viikoiksi. (Pinomaa 2016.)

Millaisella palkalla työmarkkinatukea saavan työttömän yksinhuoltajan kannattaisi mennä töihin?

2-vuotias lapsi, vuokra 660 euroa kuukaudessa

Kuva 1. Millaisella palkalla työmarkkinatukea saavan yksinhuoltajan kannattaisi mennä töihin? (Sutinen 2016).

Tilanteessa, jossa työttömän ei ole kannattavaa tulojen lisääntymisen kannalta ottaa vastaa tarjottua työtä, kutsutaan kannustinloukuksi. Kannustinloukussa oleva

työtön ansaitsisi huonoimmassa tapauksessa saman summan kuin hän saisi tukien varassa eläessään. Yllä olevasta kuvasta voidaan nähdä pelkistetysti työttömän yksinhuoltajan kannustinloukut. (Harju & Sutinen 2016.)

Ainoastaan yksinhuoltajille suunnattu tulonsiirto on lapsilisän päälle maksettu yksinhuoltajakorotus 48,55 € kuukaudessa, ja sen saa jokaisesta lapsesta. Toinen lisätuki on elatusapu tai -tuki. Elatusavun maksaa toinen vanhempi, ja sen sopivat joko vanhemmat keskenään tai se määrätään oikeudessa, ja summa on riippuvainen maksajan tuloista. Elatustuen maksaa Kela, jos elatusvelvollista elitoista vanhempaa ei ole tai tällä ei ole maksukykyä. Kelan maksama elatustuki on 155,50 € kuukaudessa. (Kela 2014, 12.)

4.3 Toimintakyky

Toimintakyvyllä tarkoitetaan ihmisen kykyä selviytyä omassa elinympäristössään päivittäisistä elämänsä tehtävistä itseään tyydyttävällä tavalla. Toimintakykyä kuvataan kansainvälisessä toimintakykyluokituksessa (ICF) elinjärjestelmän toimintoiksi, niihin perustuviin suorituksiin ja näiden seurausten mahdollistamana osallistumisena oman yhteisön elämään. Oppiminen, työskentely tai opiskelu ovat siten esimerkkejä toimintakyvystä, ja näissä tehtävissä yksilön toimintakyky määräytyy muun muassa hänen terveydentilansa ja ympäristön vuorovaikutuksen sekä muiden yksilöllisten ominaisuuksien tuloksena. Toimintakyky ei ole ainoastaan ihmisen ominaisuus, vaan siihen vaikuttavat myös ympäristön kielteiset ja myönteiset asiat. (Koskinen, Lundqvist & Ristiluoma 2011, 119.)

Sosiaalisella toimintakyvyllä viitataan selviytymiseen erilaisissa yhteisöissä kuten esimerkiksi yhteiskunnassa tai omassa lähiyhteisössä. Sosiaalinen toimintakyky voi ilmentyä muun muassa vuorovaikutuksessa sosiaalisissa verkostoissa, sosiaalisena aktiivisuutena ja osallistumisena. Sosiaaliseen toimintakykyyn vaikuttavat olennaisesti ympäristön ominaisuudet, ja se rakentuu osittain psyykkisen, kognitiivisen ja fyysisen toimintakyvyn varaan. (Koskinen ym. 2011, 137.) Tässä

opinnäytetyössä yksinhuoltajien toimintakykyä tarkastellaan työllistymiseen vaikuttavana tekijänä. Toimintakykyä voidaan tarkastella fyysiseltä, psyykkiseltä ja sosiaaliselta kannalta sekä huomioida ympäristön vaikutuksia siihen.

4.4 Hoivaköyhyys

Julkusen (2006, 45) mukaan hoivaköyhyydessä on kyse hoidon niukkuudesta, ja se koskettaa erityisesti niitä, joiden kohdalla muun muassa perhe ja julkinen sektori eivät ole onnistuneet tuottamaan riittävää hoivaa. Palvelujärjestelmässä korostuu myös kustannustehokkuus, jolloin hoivasta häviää muun muassa kunnioitus ja välittäminen. Silloin, kun hoivatyö sitoo hoivaajan kotiin, esimerkiksi yksinhuoltajan, ja estää hänen ansiotyönsä, niin hoivaköyhyys koskee myös hoivattavan lisäksi hoivaajaa.

Nykyään ihmiset muuttavat usein opiskelujen tai töiden perässä, joten uudella paikkakunnalla ei välttämättä ole lainkaan omia sukulaisia tai läheisiä. Yksinhuoltajien toinen vanhempi eli etävanhempi saattaa asua toisella paikkakunnalla tai jopa eri maassa, jolloin yksinhuoltaja ei voi uudella paikkakunnalla tukeutua omiin tai lapsensa läheisiin hoiva-avun saamisessa. Naapurustokin voi olla vierasta, tutustuminen ei ole välttämättä helppoa, ja ystävyysuhteetkin voivat olla nykyään monilla sellaisia, ettei apuun ja tukeen voi varautua. Yhteisöllisyyden puute on usein myös hoivaköyhyyttä lisäävää.

4.5 Lastenhoito

Lastenhoidon saatavuuden merkitys korostuu yksinhuoltajien työllistymisessä. Lastenhoito voidaan siis nähdä myös työllistymistä hankaloittavana tekijänä, jos sen saatavuudessa ilmenee vaikeuksia.

4.5.1 Varhaiskasvatus

Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus kunnan järjestämään päivähoitoon. Tämä on niin sanottu subjektiivinen oikeus, eli kunnan on järjestettävä päivähoitoa jokaiselle sitä tarvitsevalle alle kouluikäiselle lapselle. Näitä paikkoja ovat päiväkodit, perhepäiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit. Päivähoito voi olla

joko kokopäiväistä enintään 10 tuntia /päivä) tai osapäiväistä (enintään 5 tuntia/päivä). Yllättävissä tarpeissa kuten esimerkiksi työn tai opiskelun aloittaminen, päivähoitopaikan tulee löytyä kahden viikon sisällä, mutta muuten sitä tulee hakea viimeistään neljä kuukautta ennen tarvetta. (Ihalainen & Kettunen 2012, 78.) Hallitus kaatoi 2016 subjektiivisen päivähoito-oikeuden, mutta monet kunnat ovat edelleen halunneet jatkaa subjektiivisen päivähoito-tarjoamista perheille (Miettinen 2016).

Suomessa tasokas päivähoitojärjestelmä antaa monille yksinhuoltajille mahdollisuuden työllistymiseen, tosin työllistyminen menee usein päivähoitoon saatavuuden ehtojen mukaisesti. Englannin Bristolissa toimivan Single Parent Action Networkin raportti "An Analysis of the Experience of Single Parents on the Work Programme" (2013) antaa selkeän kuvan siitä, miten maassa, jossa ei ole kunnallista päivähoitojärjestelmää, on yksinhuoltajien työttömyys hoivaköyhyyden vuoksi melko korkea (Dewar 2013, 13–14).

Varhaiskasvatustilain (19.1.1973/36) määrittelee lasten varhaiskasvatuksen raamit ja lapsen oikeuden varhaiskasvatukseen palveluihin. Lapsen suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta muodostuvaa kokonaisuutta kutsutaan varhaiskasvatukseksi. Lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä hyvinvoinnin edistäminen ovat varhaiskasvatuksen tavoitteita. Varhaiskasvatusta voidaan järjestää päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai kerho- ja leikkitoimintana. Lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen päättävät hänen vanhempansa, ja kaikilla alle kouluikäisillä on oikeus varhaiskasvatukseen. (THL 2017.)

Kunnat tarjoavat lastenhoitoa myös säännöllistä vuorotyötä tekeville ja opiskeleville, jolloin päiväkotia on auki joka päivä ja koko vuorokauden ympäri vuoden. Jos lapsen vuorohoidon tarve on epäsäännöllistä, lapsi on vain tarvittaessa vuorohoitopaikassa, muutoin varhaiskasvatus järjestetään tavallisessa päiväkodissa. Joillakin kunnilla on tarjota myös hoitopaikkoja, jotka ovat auki iltaisin.

Helsingin kaupungilla on vuoropäiväkoteja 6, klo 6.15–19.00 auki olevia paikkoja 1 ja klo 6.15–22.00 auki olevia päiväkoteja 4. Helsingistä löytyy kaikkiaan 323

päiväkotia, joten vain 2,2 % hoitoa tarjoavista päiväkodeista ovat ympärivuorokautista tai iltahoitoa tarjoavia (Helsingin kaupunki 2017.)

Esimerkki: Yhden vanhemman perheen äiti on sairaanhoitaja ja tekee töitä Vantaan puolella Peijaksen sairaalassa, ja perhe asuu eron jälkeen Helsingin Mellunmäessä. Lapset ovat vielä alle kouluikäisiä, jolloin he ovat oikeutettuja vuorohoitopaikkaan äidin vakinaisen vuorotyön luonteen takia. Äiti on onnekseen saanut lapsien vuorohoitopaikan suhteellisen läheltä eli Itäkeskuksesta. Lapset ja äiti tekevät matkaa Mellunmäestä kodistaan päivähoitoon Helsingin seudun liikenteen Reittioppaan mukaan metrolla 6 minuuttia, tähän päälle kävelyt kotoa metrolle ja metrolta päiväkotiin venyttänevät matkaa liki puoleen tuntiin. Reittioppaan mukaan matka Itäkeskuksesta Peijaksen sairaalaan julkisilla kestää reilun tunnin. Äidin työmatkat siis kestävät noin 1.5 tuntia, jos vaihdot osuvat kohdilleen eli lapsien työpäivät päivähoitossa kestävät työpäivän ajan eli noin 8 tuntia, jonka päälle äidin matkat päiväkodin ja työpaikan välillä venyttävät päivähoitoa vielä toiset 2 tuntia. Tässä esimerkkitapauksessa lapsien hoitoaika on siis työpäivinä vähintään 10 tuntia yhden vanhemman perheessä.

4.5.2 Lastenhoidon palveluita

Perusopetuslain mukaan toiminnan tavoitteena on muun muassa tukea koulun ja kodin kasvatustyötä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on myös lisätä lasten osallisuutta, tasa-arvoisuutta ja hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. (Perusopetuslaki 48 a § 19.12.2003/1136.)

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille. Kunta vastaa toiminnasta, ja se voi myös hankkia palvelun järjestöiltä tai yhteisöiltä, mutta kunnilla ei ole velvollisuutta tarjota toimintaa. Koulun kerhotoiminta tai taiteen perusopetus voivat myös olla aamu- ja iltapäivätoimintaa. (Opetushallitus s.a.)

Mannerheimin lastensuojeluliitolta saa lastenhoitoapua tilapäiseen ja lyhytaikaiseen lastenhoidon tarpeeseen muun muassa silloin, kun lapsi sairastuu tai vanhemmat ovat työmatkalla tai opiskelemassa. MLL:n hoitajavälitys auttaa hoitajan

löytymisessä, ja hoitajan voi saada kotiin kaikkina vuorokauden aikoina. (MLL s.a.)

Väestöliitto tarjoaa myös lyhytaikaista ja tilapäistä lastenhoitoapua esimerkiksi sairastumisiin tai työhön liittyvissä tilanteissa. Väestöliiton lastenhoitopalvelua on saatavilla ainoastaan pääkaupunkiseudulla. Näiden järjestöjen palvelut ovat maksullisia, ja hoitajat ovat koulutettuja. (Suomi.fi s.a.)

Päivähoito-oikeus päättyy, kun lapsi lähtee peruskouluun. Pienille alakoululaisille on tarjolla aamu- ja iltapäiväkerhoja, riippuen siitä, missä kunnassa asuu ja kuinka kattavasti kunta tarjoaa näitä kerhopalveluita perheille. Voisi siis sanoa, että peruskoulun aloittaneiden lasten hoito on valtiotasolla ajateltu hoituvan kahden aikuisen perheessä, jolloin vanhemmat voivat hoitaa lapsiaan vuorotellen tarvittaessa mahdollisen vuorotyön tarpeen mukaisesti. Yhden vanhemman perheet, huonolla tukiverkostolla, ovat heikoimmassa asemassa lasten hoidon suhteen, kun lapset ovat aloittaneet koulunsa.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tehtävä

Opinnäytetyön tarkoituksena oli löytää niitä asioita, jotka vaikeuttavat ja jopa estävät yksinhuoltajien työllistymisen. Tutkimuksemme keskittyy Pienperheyhdistyksen jäseniin, joille lähetimme kyselytutkimuksen (liite 1). Haastattelimme lisäksi neljä yksinhuoltajaa kyselytutkimuksemme tueksi. Käytimme samoja kysymyksiä yksilöhaastatteluissa ja kyselytutkimuksessa.

5.2 Laadullinen tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänämme oli kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jonka tarkoituksena oli selvittää yksinhuoltajien työllistymisen esteitä ja vaikeuksia. Laadullinen tutkimusmenetelmä sisältää aina kysymyksen siitä, mitä merkityksiä tutkimuksessa tutkitaan. Tämä edellyttää tekijältä tai tekijöiltä tarkennusta siitä, tutkitaanko kokemuksiin vai käsityksiin liittyviä merkityksiä. Käsitys ja kokemus eivät

välttämättä kohtaa, vaan kokemus on aina omakohtainen ja käsitykset kertovat yhteisön tyypillisistä tavoista ajatella yhteisössä. (Vilka 2005, 97.)

Laadullisessa tutkimuksessa Vilkan (2005, 126) mukaan aineistoa määrittelee laatu, ei määrä. Laadullisella tutkimuksella pyritään kyseenalaistamaan ja selittämään ilmiöitä siten, että se mahdollistaa ajattelun eri tavalla tutkittavasta aiheesta. Laadullisessa tutkimuksessa kannattaa yhdistellä erilaisia aineistoja, kuten esimerkiksi haastattelu, asiakirjat ja kuvat, joiden perusteella on mahdollista päätyä useampiin ratkaisuihin ja luoda uusia kysymyksiä. Laadullinen tutkimus ei pyri tilastolliseen yleistyksen, mutta tutkimuksen kannalta tärkeää on, että tutkimuksen kohteena olevalla ryhmällä on omakohtaista kokemusta tutkittavasta ilmiöstä tai asiasta (Tuomi & Sarajärvi 2012, 85).

Käytimme tässä tutkimuksessa kokemusasiantuntijoita eli yksinhuoltajia, joilla on ollut vaikeuksia työllistymisessä, ja keräsimme heidän mielipiteitään ja kokemuksiaan siitä, mitkä esteet ja vaikeudet ovat olleet työllistymisessä. Toteutimme kyselytutkimuksemme ja yksilöhaastattelut kokemusasiantuntijoille. Laadullinen tutkimuksemme perustuu siis kokemukseen ja kokemusasiantuntijuuteen. Kokemusasiantuntijuus on taitoa, jota on henkilöllä, jolla on omakohtaista kokemusta ja tietoa erilaisista asioista ja joita hän haluaa hyödyntää muiden parhaaksi. (Väestöliitto 2017a.)

5.3 Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä

Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselytutkimuksella. Haimme tutkimusluvan (liite 2) Pienperheyhdistyksen hallitukselta, ja se myönnettiin meille 15.2.2017. Kyselytutkimus ja saatekirje (liite 3) lähetettiin sähköpostitse Pienperheyhdistyksen jäsenistölle. Kyselystä saadut vastaukset käsiteltiin ja purettiin ZEF- kyselytyökalu-ohjelmalla. Kysely on yksi laadullisen tutkimuksen yleisimmistä aineistokeruumenetelmistä. Lomakehaastattelussa kysymysten tulee olla sellaisia, että ne liittyvät tutkimuksen tarkoituksen ja ongelman asetteluun kannalta olennaisiin asioihin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72–75.) Kyselyyn saimme apua Pienperheyhdistykseltä ja käytimme siihen heillä käytössä olevaa ZEF-kyselytyökalua. Laitoimme järjes-

tön viestinnästä vastaavalle kyselymme, ja hän muokkasi sen ZEF:iin ja laittoi kyselyn jäsenistölle. Tällä tavalla järjestö myös suojasi jäsentensä henkilöllisyyden, koska he laittoivat suoraan kyselyn jäsenilleen oman jäsenrekisterinsä kautta.

Aineistoa kerättiin myös haastattelemalla. Alkuperäinen ideamme ryhmähaastattelusta ei toteutunut, koska oli erittäin haastavaa löytää aika, jolloin kaikki haastateltavat olisivat päässeet kokoontumaan samaan aikaan ja paikkaan. Suurimpana syynä oli se, että haastateltavien lasten harrastukset osuivat niin, että yhteistä aikaa ei löytynyt. Yhden vanhemman perheen ainoa vanhempi on se, jonka vastuulla lasten harrastustoimiin vieminenkin on niin, että joustoa ei silloin löydy helposti. Haastateltavat ovat Pienperheyhdistyksen jäseniä, jotka käyvät järjestön ylläpitämässä perhekahviloissa eri puolella Helsinkiä, ja käydessämme muutaman kerran niissä kertomassa opinnäytetyöstämme, saimme myös innokkaita haastateltavia tähän opinnäytetyöhömmee.

Yksilöhaastattelut äänitettiin nauhurilla ja haastattelun jälkeen aineisto litteroitiin. Haastattelut käytiin läpi lukemalla ja vastauksia verrattiin kyselyn tuloksiin. Yksilöhaastatteluja hyödynnettiin syventämään kyselystä saatuja tietoja. Yksilöhaastattelujen tarkoituksena oli syventää ja vahvistaa kyselystä saatuja tietoja muun muassa samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia. Kyselytutkimuksessa ja yksilöhaastatteluissa käytettiin samoja kysymyksiä. Testasimme kysymykset yhdellä henkilöllä ennen kyselyn lähettämistä koko kohderyhmälle.

5.4 Tutkimusaineiston analysointi

Aineisto analysoidaan aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysillä pyritään saamaan tiivistetty ja yleisessä muodossa oleva kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Käsitteenä sisällönanalyysi voi tarkoittaa joko aineiston analyysiä tai erittelyä. Kvantifioimalla eli jatkamalla analyysia voidaan tuottaa määrällisiä tuloksia sanallisesti kuvatusta aineistosta. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 103, 107.)

Yksilöhaastattelujen nauhoitteet kirjoitettiin puhtaaksi eli litteroitiin. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston litterointi on yleisempää kuin suoraan nauhoitteista tapahtuva päätelmien tekeminen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 222). Aineiston redusointi, klusterointi ja abstrahointi ovat induktiivisen analysoinnin

kolme vaihetta (Tuomi & Sarajärvi 2012, 108). Aloittaaksemme analysoinnin pelkistimme tutkimusaineiston, jonka jälkeen ryhmittelimme aineiston kysymysten otosikoiden mukaan. Pyrimme löytämään tutkimusaineistosta ryhmittelyn jälkeen toistuvia työllistymisen esteitä ja vaikeuksia kuvaavia sanoja.

5.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Haastattelusta saatuja tuloksia ei voida yleistää osallistujamäärän takia. Yhdistyksen kautta osallistuneet haastateltavat eivät oletettavasti voi kaikilta osin vastata yksinhuoltajien työllisyyden yleiskuvasta. Haastatteluun saattaa valikoitua aktiivisia henkilöitä, joiden työllistymisen esteinä koetut esteet ovat konkreettisia asioita ilmiöstä. (Parpo 2007, 35.)

Kunnioitamme osallistujien yksilöllisyyttä, joten haastattelut ja niihin liittyvät keskustelut ja tuotokset ovat luottamuksellisia. Hävitämme kaikki haastatteluja koskevat materiaalit, kun tutkimuksemme on valmis. Tutkimuksen eettisyydestä huolehditaan koko tutkimusprosessin ajan. Kysely ja haastattelu tehtiin nimettömänä ja vastaukset käsiteltiin luottamuksellisesti. Vastajilla oli mahdollisuus kieltäytyä vastaamasta tai keskeyttää kysely, jos he niin tahtoivat, koska vastaaminen oli vapaaehtoista.

Tuomen ja Sarajärven mukaan (2012, 72) ihmisen mielipiteen selvittämiseen paras keino on kysyä asiaa suoraan häneltä itseltään. Näin ollen, kun halusimme selvittää yksinhuoltajien mielipidettä työllistymisen esteistä ja vaikeuksista, tuli meidän kysyä sitä suoraan heiltä itseltään. Näin saimme suoraan vastauksen kokemusasiantuntijoilta. Kokemusasiantuntijoiden käyttö tutkimuksessamme lisää mielestämme tutkimuksen luotettavuutta. Työtä hakevilla yksinhuoltajilla eli kokemusasiantuntijoilla on tutkimuksemme kannalta ajankohtaisin ja realistisin tieto yksinhuoltajien työllistymisen esteistä ja vaikeuksista.

Lomakehaastattelua tehdessä haastattelijan tulee välttää johdattelua. Tuloksia käsiteltäessä on pitäydyttävä aineistossa, eikä tuoda omia tulkintoja tai mielipiteitä siihen. Lähdevalinnoilla voimme vaikuttaa valitsemalla mahdollisimman luotettavia ja tuoreita lähteitä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 159.)

6 TUTKIMUSTULOKSET

Kyselymme lähetettiin Pienperheyhdistyksen 410 jäsenelle sähköpostilla. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa (14 päivää), ja sinä aikana kyselyä oli katsonut läpi 111 vastaanottajaa, joista lopulta vastauksen lähetti 79 ihmistä. Vastaajista yli puolet oli iältään yli 40 vuotta, 32–39-vuotiaita oli noin kolmasosa ja 2 vastaajista sijoittui 24–31-vuotiaisiin. Henkilöhaastatteluun osallistui 4 yksinhuoltajaa, ja heidän ikärakenteensa oli 35–41-vuotta. Haastateltavien joukossa oli opiskelijoita ja keskiasteen koulutuksen käyneitä. Esitämme kyselystä ja haastatteluista saamamme vastaukset muokkaamattomina kursivoidulla tekstillä.

Tutkimukseen vastanneista suuri osa koki yksinhuoltajuuden asettavan erilaisia haasteita työssä käynnille, mutta yksinhuoltajuus ei missään nimessä ole este työllistymiselle. Tutkimukseen osallistuneet kokivat yksinhuoltajuuden eri tavoin, ja osalla tukena oli muun muassa lapsen toinen vanhempi tai tukiverkosto.

Lapseni on nyt yhdeksän vuotta ja minä olen työllisyyskurssilla kodin lähellä. Lapsen isä ja isän äiti hoitavat oman osuutensa.

Toiset yksinhuoltajat kokivat, ettei heillä ole lainkaan tukiverkostoa eivätkä he saa apua mistään esimerkiksi lasten hoitoon viemisiin tai lasten sairastaessa.

Vanhempien lasten isään ei voi luottaa eli käytännössä olen yksinhuoltaja.

totaaliyksinhuoltajuus on pidentänyt opiskelua/valmistumista ja olen ottanut vastaan useita lyhyitä työpestejä (pidempiä en ole saanut).

Tukiverkostoa ei oikeastaan ole hoidollisissa merkeissä.

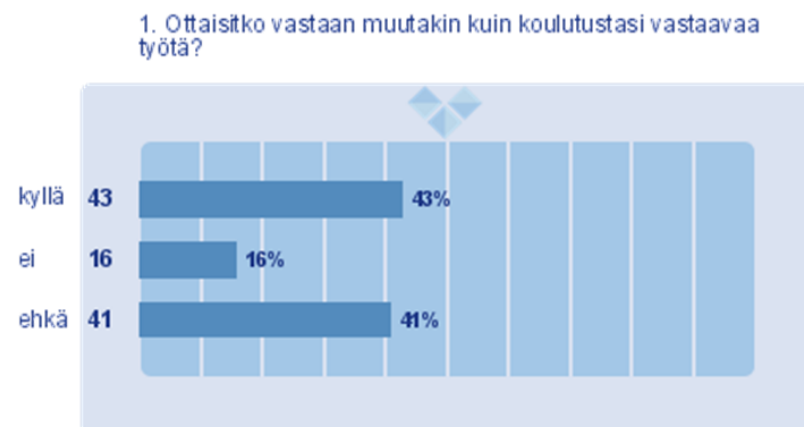
6.1 Koulutuksen merkitys

Koulutuksen merkitys työllistymisen kannalta koettiin tärkeäksi, ja vastaajista lähes kaikki olivat kouluttautuneet peruskoulun jälkeen. Tutkimukseen osallistuneista yli puolella oli akateeminen koulutus.

Kuva 2. Mikä on koulutuksesi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Vastaajien motivaatio ottaa vastaan muutakin kuin koulutustaan vastaavaa työtä toi esille, että 43 vastaajaa olisi valmiita ottamaan vastaan muutakin työtä, 16 eivät olisi ja 41 olivat epävarmoja. Vastaajista, jotka ottaisivat vastaan muutakin kuin koulutustaan vastaavaa työtä, useampi vastasi, että tärkeintä on ansaita rahaa.

Kuva 3. Ottaisitko vastaan muutakin kuin koulutustasi vastaavaa työtä? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Vastauksista nousi esiin, että moni ottaisi vastaan työtä, vaikka siihen ei olisi kouluttautunutkaan. Työn vastaanottamiseen vaikuttaisi kuitenkin koulutusta enemmän muun muassa palkkaus, työaika, työn fyysisyys ja mielekkyys.

Tärkeämpää on työn mielekkyys, sopiva sijainti ja työaika (vaikuttavat lapsen hoidon järjestämiseen), sekä sellainen palkka joka riittää elämiseen ilman asumistukea tai muita harkinnanvaraisia tukia.

Työttömyystilanteessa taloudellinen näkökanta on niin tärkeä yksinhuoltajalle, jonka perheen pärjääminen on täysin kiinni omasta pystymisestä, että ei ole vara olla nirso. Olen ollut koulutustani matalamman vaatimuksen töissä huonosti palkattuna. Tärkeää on saada jatkuvuutta ja CV:n täytettä ja tärkeintä on selvitä päivästä toiseen ja "tuottaa ruokaa pöytään".

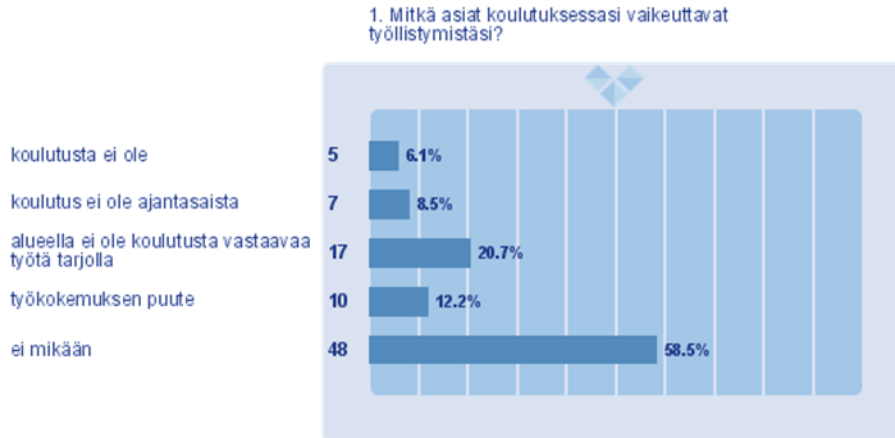
Vastauksista voi huomata, että yksinhuoltajat kokevat koulutuksen antavan valmiudet työskennellä myös muissa tehtävissä, jos oman alan töitä ei ole saatavilla. Myös yhteiskunnan taloustilanteen huomioiminen näkyy vastauksissa ja työn vastaanottamisen halukkuutena. Osa kyselyyn vastanneista kertoo olevansa valmiita tekemään melkein mitä vain työtä, jotta pystyisi elättämään perheensä ilman tukia.

Olisin valmis tekemään mitä vain työtä, joka turvaisi toimeentulon tukia paremmin.

Olen valmis tekemään melkein mitä tahansa työtä, jotta voin itse kustantaa lapseni ja oman elämäni.

Elämäntilanteesta riippumatta voivat niin yksinhuoltajat kuin muutkin työnhakijat kohdata samoja työllistymiseen liittyviä esteitä.

Työtilanne lienee kaikilla enemmän kiinni omasta koulutuksesta, henkilökohtaisista kyvyistä, yleisestä talouden suhdanteesta ja myös hyvästä onnesta kuin juuri lasten tai niiden huoltajien lukumäärästä. Esim. lapsen sairaus vaikuttanee enemmän kuin yhden lapsen yksinhuoltajuus.

Kuva 4. Mitkä asiat koulutuksessasi vaikeuttavat työllistymistäsi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Tutkimuksessa suurimman osan mielestä koulutus ei vaikeuta yksinhuoltajien työllistymistä. Työllistymistä saattaa vaikeuttaa koulutuksen tai työkokemuksen puute. Työllistymisen haasteeksi koettiin myös koulutusta vastaavan työn löytymisen ajan käytöllisesti järkevän matkan päästä.

Pienituloisena yksinhuoltajana otan mieluummin vastaan työn johon ei kulu aikaa työmatkoihin, vaikka ei vastaisi koulutusta kuin käytännön tunteja päivässä kulkeakseni koulutusta vastaavaan työhön josta ei myöskään makseta riittävää palkkaa. Ja riittävä tarkoittaa, että pärjäisi palkalla ja tuilla ilman että joutuu palkan lisäksi hakemaan toimeentulotukea."

Pyrin työllistymään koulutustani vastaten, mutta olen tehnyt pätkätöitä miltei koko ikäni ja tehnyt opiskeluaikoina kaikenlaista työtä. Myös niistä työkokemuksista on hyötyä, jos akateemista työtä ei löydy. Ja jos työ tarpeeksi hyvin palkattua ja haastavaa, ei tarvitse välttämättä olla juuri koulutusta vastaavaa. Yksinhuoltajuus rajoittaa myös matkustuskykyä ja kuinka paljon työlle voi "omistautua". Uudelleen kouluttautuminenkaan ei ole poissuljettu vaihtoehto.

Ei mikään noista mutta ammatti vaatii joko vuorotyötä tai sitten alkaa aamulla kuudelta työaika ja se ei yksinhuoltajalla onnistu, ole mahdollista, kun on päiväkotikäinen lapsi.

6.2 Lastenhoidon järjestäminen

Suomessa on melko hyvä ja kattava julkinen lasten päivähoido, mutta nykyisillä työmarkkinoilla se ei välttämättä aina vastaa lastenhoidon tarvetta. Yhden vanhemman perheissä lastenhoito on yhden aikuisen varassa, jolloin ei ole saatavilla toista vanhempaa, jonka kanssa vuorotella työvuoroja, kuten useimmissa kahden

vanhemman perheissä. Yli puolet vastaajista koki lastenhoidon järjestämisen hankaloittavan työn vastaanottamista.

Kuva 5. Hankaloittaako lastenhoidon järjestäminen/saaminen työn vastaanottamista? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Vuorotyö, mitä varsin moni matalapalkka-ala on, on haasteellista vastaanottaa, koska ei ole lastenhoitoa ekaluokkalaiselle iltaisin/öisin.

Suurimmalla osalla vastaajista vuorotyö oli tekijä, joka vaikeutti lastenhoitoa. Vuorohoitoa on saatavilla vielä siinä vaiheessa, kun lapsi on päiväkotikässä. Erään haastattelun kautta selvisi, että lapsen mennessä esikouluun vuorohoitopäiväkodin käyttö vaikeutuu. Opetussuunnitelman mukaan lapsen on käytävä päivittäin esikoulua, joten hoitotunnit voivat venyä liian pitkiksi, sillä elämä on äkkiä tasapainottelua esikoulun, vuorotyön sekä sallittujen hoitotuntien välillä.

Käytännön tasollakin se aiheuttaa hankaluuksia, kun äidin pitää yövuoron jälkeen saada lapsi viimeistään klo 8.30–9.00 esikouluun ja jos seuraava työvuoro on esikoulupäivän jälkeen vasta yövuoro, niin lapsi pitää sitten hakea esikoulun jälkeen kotiin ja viedä taas hoitoon ennen yövuoron alkua. Siinä vaiheessa vanhemman unimäärä jää hyvin vähäiseksi, tämän myötä myös jaksaminen ja huolellisuus työssäkin kärsivät.

Työssäkäynti + työmatkat ylittävät 10h joka päivähoitossa max aika. Lisäksi 1.luokkalainen joutuu olemaan liian kauan yksin kotona koska iltakerhoa ei kesken kautta saa.

Lastenhoidossa myös välimatkat aiheuttivat vastaajien mukaan hankaluuksia, eli mahdollisen hoitopaikan ja työpaikan väliset matkat saattavat olla hankalia. Pääkaupunkiseudulla vuoro- tai iltahoitoa ei ole saatavilla jokaisessa kaupunginosassa ja usein asutaan muualla kuin oman työpaikan vieressä, joten välimatkat saattavat olla sellaisia, että ne pidentävät lasten kokonaishoitopäivän vanhemman työpäivän ajan lisäksi vielä hyvin äkkiä tunnilla tai parilla.

Kaiken kaikkiaan helpottaa elämää, jos työajat voivat joustaa ja jos matka työpaikalta päiväkodille tai kotiin ei kestä liian pitkään. Kun ei voi jakaa lapsen viemistä ja hakemista toisen kanssa.

Ilman tukiverkostoa alakoululaisen kanssa lapsi jäisi (8 v) yksin liian pitkiksi ajoiksi. Yötyö on täysin pois suljettua, ei 8 v. voi vielä pitkään aikaan jäädä yöksi yksin, illatkin klo 22 asti ovat liian pitkiä iltoja yksin pienelle lapselle.

Kyselyyn vastanneiden kommentteista selvisi, että myös lastenhoidosta aiheutuvat kustannuksen ja hoidon tarpeen epäsäännöllisyys ovat este yksinhuoltajien työllistymiselle. Myös yksityisiä lastenhoitopalveluita tarjoavat tahot koettiin epäluotettavina ja kalliina.

En haluaisi laittaa vuoropäiväkotiin, kun iltatyöt ovat vain muutaman kerran kuussa.

Pientä lasta ei voi jättää yksin. Hoitoon menee paljon rahaa.

Alakouluikäisten lasten hoitamiseen menee yksinhuoltajan palkasta iso osa. Ekaluokkalaista ei kuitenkaan voi jättää koko työpäiväksi kotiin yksin. (työpäivä 8h + 45min töihin meno + 45min töistä paluu.)

Meillä on kyllä systeemejä (MLL, Väestöliitto) mutta todellisuudessa ne eivät joko toimi, epäluotettavat hoitajat ja lisäksi ovat niin kalliita, jotta kannattaa ennemmin olla kotona.

6.3 Motivaatio työllistymisen suhteen

Motivaatiota vastaajilta ei puuttunut työllistymiseen. Onkin sanottu, että parasta sosiaaliturvaa yksinhuoltajalle antaa palkkatyö, ja siinä asiassa vastaajista suurin osa on samaa mieltä selkeästi. Kaksi vastanneista ilmoitti, ettei heillä ole lainkaan motivaatiota työllistymiseen.

totaaliyksinhuoltajuus on pidentänyt opiskeluja/valmistumista ja olen ottanut vastaan useita lyhyitä työpestejä (pidempiä en ole saanut). Työkokemus ei ole työnantajien silmissä yhtenäistä, vaikka motivaatio työllistyä on erittäin korkealla.

Motivaatio on korkealla, ei siinä mitään, mutta tietysti sukupuolesta johtuen on tiettyä pessimismää et ei voi kauheesti liputtaa.

Näin vastasi haastateltava omasta motivaatiostaan. Hän koki omalla alallaan, että suurin este omasta motivaatiosta huolimatta on hänen sukupuolensa, joka vaikutti työnantajien suhtautumiseen hänen työllistämisesään.

Aika heikko siinä suhteessa, että mä oon pienipalkkaisessa työssä ja se palkka ei tule riittämään niiku elämiseen, että joutuu joka tapauksessa toimeentulotukea nostamaan palkan lisäksi eli se ei niinku motivoi. Saman verran saa rahaa, vaikka on työttömänä ku jos tekis täyspäivästä työtä yksinhuoltajana.

Työ ei siis aina anna taloudellista turvaa niin paljon, että ei joutuisi hakemaan tukia. Täysipäiväisestä työstään huolimatta haastateltava joutuu turvautumaan vielä viimesijaiseen tukimuotoonkin eli toimeentulotukeen.

Kokoaikaista työtä vaikea löytää (itsellä myös ikä hankaloittaa, olen yli 50 v.), satunnaisia tai keikkatöitä voi ottaa vastaan vain vähän tai ne vaikuttavat ansiosidonnaiseen.

Työllistymisen motivaatioon näkyi vaikuttavan monilla työntekemisen vaikutus tukiin. Tukien koettiin hankaloittavan työn vastaanottamista eri tavoin: esimerkiksi keikkatyöstä saattaa seurata tukien menetys tai uudelleen laskenta. Osa koki myös, että työstä saatava palkka ei yksin riitä, jos tuet menettää ja osa-aikaisella työllähän ei yksin elä.

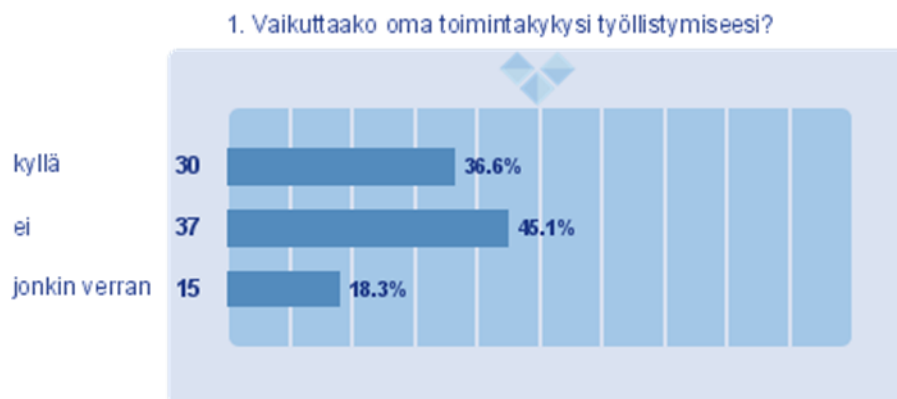
Kelan toiminnalla ei ole mitään logiikkaa. Välillä tuki nousee välillä laskee. Ylimääräistä työtä ei uskalla tehdä väliaikaisesti, sillä siitä on ilmoitettava heti kelalle, jossa tuki lasketaan uudelleen ja se voi vaikuttaa koko loppuvuoden asumistukeen, vaikka ylimääräistä työtä olisikin vain kuukausi tai kaksi. Kelan kanssa asioiminen on todella raskasta ja stressaavaa.

Ihanteellisinta olisi tehdä osa-aikatyötä, että lapsillekin jäisi aikaa. Taloudellisesti se on tietenkin erittäin huono idea.

Työ aina parempi kuin työttömyys.

6.4 Toimintakyvyn vaikutukset työllistymiseen

Vastaajien oman toimintakyvyn tuntemus taas toi esille sen, että melkein puolella vastaajista toimintakyky vaikuttaa selkeästi työllistymiseen. Toimintakykyyn vaikuttavat muun muassa oma terveys, joka tulee useammassakin vastauksessa esille.

Kuva 6. Vaikuttaako oma toimintakyky työllistymiseesi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Vastaajat eivät lähde kuitenkaan avaamaan monisanaisesti sitä, millä tavoin oma toimintakyky vaikuttaa työllistymiseen.

Tällä hetkellä vaikuttaa eli en oo työkykyinen vaan sairauslomalla nyt tällä hetkellä.

Oma terveyteni.

Toiset vastaajat ajattelivat, että toimintakyky tarkoittaa jaksamista toimia lasten kanssa esimerkiksi työpäivän jälkeen.

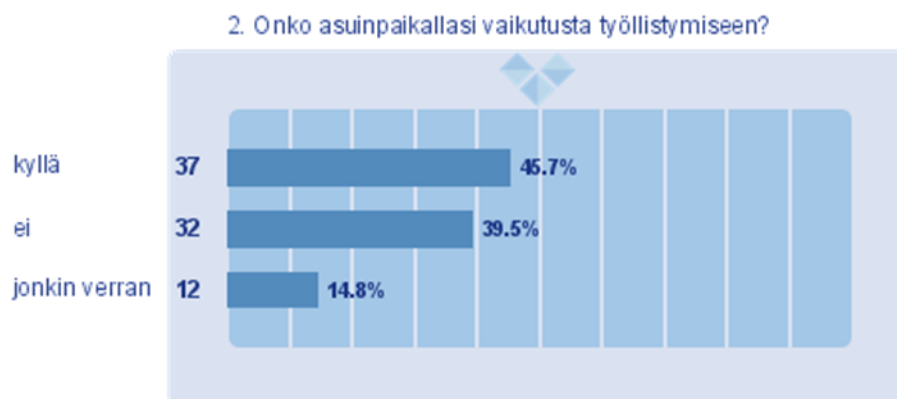
En halua mitään hyvin fyysisesti raskasta työtä, koska sitten en enää jaksaisi puuhata lapsen kanssa mitään työpäivän jälkeen.

Kaikki kiinnostaa, jos vain fysiikka kestää.

6.5 Asuinpaikan vaikutukset työllistymiseen

Tutkimukseen vastanneista 37 koki asuinpaikan vaikuttaneen työllistymiseensä ja 32 koki, ettei sillä ole vaikutusta työllistymiseen. Tutkimus tehtiin pääkaupungissa

toimivan yhdistyksen jäsenille, joten voidaan olettaa, että vastaajat asuvat myös siellä.

Kuva 7. Onko asuinpaikallasi vaikutusta työllistymiseesi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Vastauksista tulee esiin, ettei kovin moni yksinhuoltaja olisi valmis muuttamaan työn perässä muualle, koska kokee sen vaikuttavan liikaa lasten elämään.

töitä ei ole.

Koulutusta vastaavaa työtä ei ole tarjolla pääkaupunkiseudulla. Lasten vuoksi muutto ei ole mahdollinen.

aina ei voi muuttaa työn perässä, aiheuttaa lapsille juurettomuutta

Ei varmaan. Et kyllä niinku siivousalan töitä on aika niinku monella suunnalla pääkaupunkiseutua. En usko. En osaa sanoa.

no mun kohdalla ei oo, et helsingissä on ihan suhteessa hyvät työmahollisuudet eri ammateissa.

Olen joutunut muuttamaan epämieluisaan paikkaan sen takia, että joko lastensuojelu olisi puuttunut tilanteeseen tai olisin menettänyt työni.

6.6 Työllistymisen esteiksi koettuja asioita

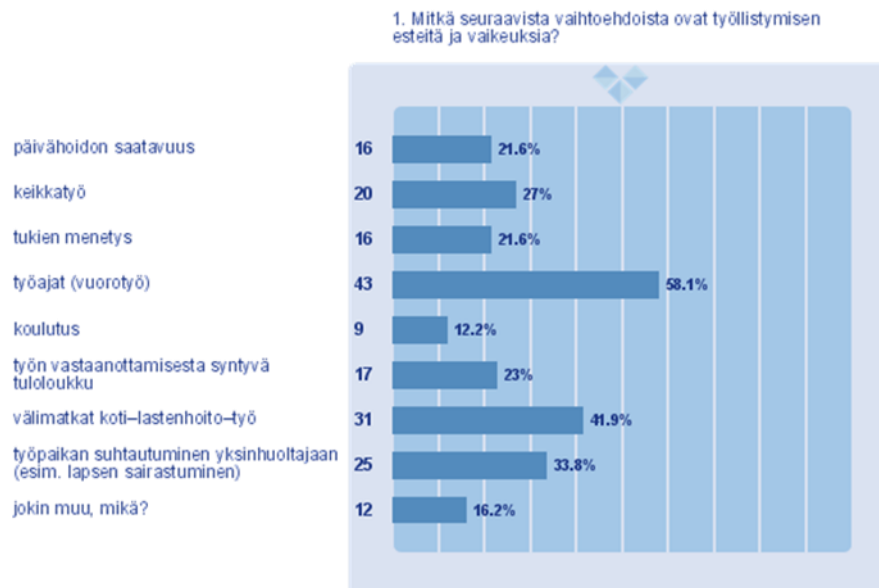
Suurin osa vastaajista koki vuorotyön työllistymisen esteeksi. Tämä tulikin monissa vastauksissa selkeästi esille, että vuorotyön ja yhden vanhemman perheen yhdistäminen varsinkin alakouluikäisten lasten kanssa oli jopa täysin mahdoton

yhtälö toteuttaa. Mutta myös työnantajan suhtautuminen yhden vanhemman perheeseen koettiin haasteelliseksi, koska kun lapsi sairastuu, perheen ainoa aikuinen joutuu silloin jäämään kotiin hoitamaan lasta.

Työllistymisen esteenä voi olla joskus työnantajan asenne yh-vanhemmuutta kohtaan ja pelko työllistää poissaolojen pelon vuoksi.

Niin kyllä se suhtautuminen, et se on osassa ammateis tai aloilla vielä vanhoillista, valitettavasti ne kyl siihen vois vähän niinku nykyaikaistaa, niinku esimiestasolla kouluttaa ymmärtämään et ihminen on ihminen. Tänä päivänä on yksinhuoltajia tosi paljon ja et ei se niinku huononna ihmistä työntekijänä millään.

No mulla vaihtui esimies tossa syksyllä ja hän jutteli mun kanssa ja ensimmäinen kysymys oli että mimmonen tukiverkosto mulla on. että kuka hoitaa mun lasta jos hän on kipeä, että mä pääsen töihin. Et se oli niinku ensimmäinen kysymys pomolta kun hän tapas mut. Ja tiesi siis etukäteen että mä olen yksinhuoltaja.

Kuva 8. Mitkä seuraavista vaihtoehdoista ovat työllistymisen esteitä ja vaikeuksia? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Moni vastaaja koki hankalaksi myös kouluikäisten lasten loma-aikojen järjestämisen, koska koululaisten lomamatkat ovat hyvin pitkiä. Moni pohti, että samaa ongelmaa koetaan varmasti myös monissa kahden vanhemman perheissä.

Kun lapsi aloittaa koulun, en tiedä miten saan loma-ajat järjestämään, 1-2 luokkalaista ei kyllä voi jättää kesäksi yksin kotiin. Aikaisemmin parisuhteessa ollessani oli myös haasteita sen asian

kanssa, vaikka perheessä oli kaksi aikuista ja lomat pidettiin vuorotellen. Pitkä kesäloma, useamman viikon joululoma, syys- ja hiihtoloma ja satunnaiset muut koulujen lomapäivät, kenellä työssäkävällä eka-luokkalaisen yksinhuoltajalla on yhtä paljon lomaa kuin lapsella.

6.7 Yhteenveto tutkimustuloksista

Tutkimustuloksista nousi esiin monia työllistymisen esteiksi ja vaikeuksiksi koettuja asioita. Yksinhuoltajat kokivat, että on todella haastavaa yhdistää työelämä ja lastenhoito. Työpaikan ja lastenhoitopaikkojen etäisyydet aiheuttivat monille yksinhuoltajille haasteita ja lisätunteja työmatkoihin. Vuorotyön yhdistäminen yhden vanhemman perheen arkeen koettiin vaikeudeksi muun muassa vuoropäiväkohtien sijainnin ja saatavuuden takia sekä lasten arkirytmien yhteen sopiminen työvuorojen kanssa. Monet vastaajista toivat esiin myös työpaikkojen ja esimiesten tökerön suhtautumisen yksinhuoltajiin muun muassa kysymällä tukiverkosta tai sairaan lapsen hoitamisesta.

yksinhuoltajalla on aina haasteita ajankäytössä; miten viedä ja hakea lapsi tarhasta sekä tehdä 8-tuntinen työpäivä?

Tutkimuksesta ilmenee, että yksinhuoltajilla on motivaatiota ja halua työllistyä, jopa työhön kuin työhön. Huoli perheen elatuksesta ja työstä saatavan palkan riittävyydestä saa monet pohtimaan työn vastaanottamista. Useissa vastauksista nousee esiin jollakin tapaa se, että jos esimerkiksi teet silloin tällöin keikkatyötä, siitä saattaa seurata muutoksia esimerkiksi asumis- ja toimeentulotukiin. Tukien menetys ja niiden uudelleen hakeminen saattavat hankaloittaa elämää ja toimeentuloa hyvinkin pitkällä ajalla.

Asumisen kalleus pääkaupungissa synnyttää kannustinloukkuja, pal-kasta kun tukien menetyksen jälkeen saa lähes saman kuin toimeentulotuen minimitulon.

Tutkimustuloksista nousi esiin myös se, että moni yksinhuoltaja kaipaisi tukea ja joustoa työnhaussa ja työelämässä. Esiin nousi esimerkiksi työpäivän lyhentäminen, jolla tuettaisiin yksinhuoltajien työssäkäyntiä ja jaksamista. Tukea ja joustoa kaivattiin eniten juuri silloin, kun lapset ovat pieniä.

Ansaitsemme parempaa tukea ja parempaa palvelua sopivan työn löytämisessä ja työaikojen sovittelussa kuin ne, joilla ei ole vastaavia reunaehtoja ja velvoitteita.

Joku valtion tukikompensaatio pitäisi saada työnantajille yksinhuoltajien työllistämiseen niin, että meidän elämäntilanteemme, terveytemme rajat ja hyvinvointimme otettaisiin huomioon.

Mielestäni yksinhuoltajille pitäisi olla järjestelmässä joustoja, esim. jonon ohi pääseminen, että saisi lapsen lähelle hoitoon.

Tutkimukseen vastaisivat myös työssäkäyvät yksinhuoltajat, jotka olivat ratkaisseet työllistymiseen liittyviä esteitä eri tavoin muun muassa kieltäytymällä vuorotyöstä, hyödyntäen tukiverkkojaan ja tekemällä freelancerin työtä. Työssäkäyvät yksinhuoltajat kokivat tärkeänä, että myös heidät huomioitaisiin tässä tutkimuksessa eikä vain työttömiä yksinhuoltajia.

Työpaikallani olisi tarjolla vuorotyötä, mutta en halua ottaa sitä vastaan lasten takia.

Ratkaisin itse lapsenhoidon ongelmat jättäytymällä free lanceriksi eli teen nyt samaa työtä kuin ennen mutta kotona. Ei ole iltavuoroja eikä viikonlopputöitä muttei myös palkallisia lomiamme.

Minulla on hyvä koulutus ja hyvä vakituinen työpaikka. Myös meitä hyvin työllistyneitä yhäreitä on!

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

7.1 Suunnittelun ja toteutuksen arviointi

Työmme eteni pääosin tekemämme suunnitelman mukaan muutamia muutoksia lukuun ottamatta. Ryhmähaastattelu vaihtui yksilöhaastatteluksi, koska osoittautui mahdottomaksi saada kaikki osallistujat samana päivänä paikalla, joten aikatauluista johtuen toteutimme haastattelut yksilöhaastatteluina. Haastattelimme samat ihmiset, jotka olisivat osallistuneet ryhmähaastatteluun, ja kaikki haastateltavat olivat Pienperheyhdistyksen jäseniä.

Tutkimuksessa esille tulleet asiat koskettavat varmasti monia yksinhuoltajia. Tämän tutkimukseen nojaten Pienperheyhdistys voi varmasti jatkaa vaikuttamistyö-

tään parantaakseen yksinhuoltajaperheiden asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Erityisesti lastenhoidon monipuolisemman saatavuuden lisääminen on asia, jonka eteen yhdistyksessä varmasti voidaan tulevaisuudessa tehdä vaikuttamistyötä. Mielestämme onnistuimme nostamaan tutkimusaineistosta esiin tärkeimmät pääkohdat ja näin löysimme vastauksen tutkimuskysymykseemme. Onnistuimme myös vastauksia analysoimalla löytämään niistä keskeisen sisällön.

7.2 Omat huomiomme aineistosta

Yksilöhaastatteluiden aineisto ei poikennut juurikaan kyselytutkimuksen tuloksista. Yhtäläisyyksiä löytyi jokaisesta aihealueesta. Uskomme, että samojen kysymysten käyttö molemmissa tilanteissa mahdollisti yhtäläisyyksien todennäköisen löytymisen. Selkeimmin tutkimuksessa niin kyselyssä kuin haastatteluissa nousi esiin lastenhoidon ja työn yhteensovittaminen. Yhden vanhemman perheissä ei ole toista aikuista jakamassa hoitovastuuta, vaan päivähoidon aikataulut ja ohjeistukset rajaavat hoidon määrää.

Myös tukien vaikutukset ja tuloloukut yksinhuoltajien elämässä nousivat esille. Niistä puhutaan julkisesti ja ne myös tunnustetaan, mutta asian ainoa positiivinen kehitys on ollut se, kun työttömien sallittiin alkaa ansaita 300 euroa kuukaudessa ilman, että se vaikuttaisi tukiin. On myös varsin karua, että täysipäiväistä työtä tekevä ihminen joutuu hakemaan toimeentulotukea. Sitä saadakseen hakija on hakenut jo kaikki muut tarvittavat tuet, eli palkka on siinä tapauksessa nykyisiin kustannuksiin suhteutettuna aivan liian pieni, mutta varmasti vielä laillinen.

Yksinhuoltajilla on monia samoja vaikeuksia kuin muillakin ihmisillä, mutta heillä ne korostuvat, koska he joutuvat kohtaamaan vaikeudet ja haasteet yksin. Nykyisten työmarkkinoiden muuttuessa koko ajan melko vauhdikkaasti olisi oikeasti mietittävä lastenhoitojärjestelmän muuttaminen niin, että ne palvelisivat monipuolisemmin ihmisiä kaikissa elämäntilanteissa ja kaikkia perhemuotoja. Työmaailma on nykyään myös erittäin vaihteleva ja työajatkin muuttuvia, joten tämän päivän lapsiperheiden hoivapalvelut eivät riitä. Päivähoito pitäisi järjestää enemmän vanhempien työaikoja seuraavaksi. Yhden vanhemman perheiden liitto ehdottaa yhtenä mallina vuorohoidolle kolmiperhehoitoa lasten kotona. Myös 1.–3.-luokkalaisten pitäisi saada vuorohoitoa julkisen sektorin tarjoamana.

Työntekijän perhesuhteethan eivät saisi vaikuttaa palkkaamiseen, mutta kuten tutkimuksessakin tuli esille, työnantajien suhtautuminen yksinhuoltajaan ei aina ole pelkästään positiivinen. Yksinhuoltajavanhempi joutuu kaunistelemaan elämänsä tai jopa salaamaan lapsen työhaastatteluissa. Eräs haastatelluista ehdotti rakentavaa korjausta asiaan: valtio maksaisi korvausta niille yrityksille, jotka palkkaavat yksinhuoltajia. Yritysten tukeminen tulisi varmasti jopa valtiontaloudelle edullisemmaksi kuin se, että yksinhuoltaja ei saa töitä ja joutuu turvautumaan tukiin.

7.3 Mitä tekisimme toisin

Muutamit kyselyyn osallistuneet kokivat, että kysely on suunnattu työttömille. Kuitenkin osa vastaajista oli vastannut kyselyyn, vaikka oli työelämässä. Ollisimme voineet mainita kyselyn saatteessa tästä asiasta, mutta emme rajanneet kyselyä kuitenkaan työttömille yksinhuoltajille, vaikka se joistakin vastaajista siltä tuntui. Koulutusvaihtoehtoihin tulisi lisätä myös yliopistokoulutus vaihtoehdoksi, koska meillä ei sitä tähän kyselyyn ollut vaihtoehtona.

7.4 Jatkotutkimusehdotukset

Muissa kaupungeissa ja maaseudulla asuvien yksinhuoltajien kaupunkien tilannetta olisi mielenkiintoista verrata ja selvittää, millaisia ovat työllistymisen esteet muualla. Korostuuko pääkaupunkiseudulla välimatkojen takia vuorohoidon riittämättömyys? Onko hoivaköyhyyskin asia, joka on korostuneempaa pääkaupunkiseudulla, jos tänne on muutettu parempien työmarkkinoiden toivossa, mutta oma suku on jäänyt asumaan toisaalle Suomessa? Kunnallisen ja yksityisen päivähoidon vertaaminen toisen EU-maan kesken olisi myös mielenkiintoista.

7.5 Pohdinta

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli löytää yksinhuoltajien työllistymisen esteitä ja vaikeuksia. Kyselyn ja haastattelujen avulla saimme selville yleisimpiä syitä työllistymisen esteiksi, ja tutkimusvastauksien analysoiminen oli mielenkiintoista, ja ne avasivat hyvin niitä esteitä ja vaikeuksia, joita yksinhuoltajat kokevat.

Opinnäytetyön aihe oli mielestämme ajankohtainen ja työelämälähtöinen, koska tarve tuli Pienperheyhdistykseltä. Opinnäytetyötä tehdessämme oma tietämys yksinhuoltajien elämästä kasvoi. Yksinhuoltajien kohtaamat haasteet työllistymisessä ovat hyvin pitkälle samoja kuin työllistymisen esteet yleensä, mutta heillä korostuu muun muassa lastenhoidon saatavuus sekä työstä saatavan palkan vaikutus tukiin. Lastenhoidon järjestämisen vaikeus ja tukien menettämisen merkitys työllistymiseen oli suuri. Tämä herätti kysymyksen, miksi tukevat palvelut estävät jossain määrin työllistymistä.

Kyselyn vastauksista huomasimme, että yksinhuoltajat olivat pohtineet paljon työllistymiseensä liittyviä esteitä ja vastauksista nousi esiin monia kehitysehdotuksia, joista osa olisi varmasti toteutuskelpoisia ja työllistymistä edistäviä. Olemme tyytyväisiä työmme tuloksiin ja uskomme, että niistä tulee olemaan hyötyä yhdistykselle. Pienperheyhdistyksen kansalaistoiminnan koordinaattori Kaisli Syrjänen pyysi meitä kirjoittamaan mielipidekirjoituksen tutkimuksemme tuloksista. Toivomme kirjoituksemme herättävän lisää keskustelua muun muassa lastenhoito palveluiden kehitystarpeista.

Aamulehdessä oli artikkeli lastenhoidon järjestämisestä pienten koululaisten perheissä. Artikkelissa Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen professori Anna Rönkä sanoo, että työaikojen epäsäännöllisyys ja ennakoimattomuus kuormittavat perheitä, hän toteaa myös, että pienille koululaisille ei järjestetä hoitoa kunnalliselta puolelta. Epäsäännöllistä työtä tekevien vanhempien lapset ovat suomalaisessa yhteiskunnassa väliinputoajia, ja poliittiset päätöksentekijätäkään eivät ole näkevinään tätä ongelmaa, vaikka työelämä on muuttumassa koko ajan yhä epäsäännöllisempään suuntaan. (Aitoaho 2017.) Artikkelissa puhuttiin vain perheistä, eli se koski varmasti niin ydin- kuin yksinhuoltajaperheitä. Olisikin hienoa, jos Pienperheyhdistys yhdessä muiden perhe- ja lastensuojelujärjestöjen sekä työntekijäliittojen kanssa aloittaisi yhteisen kampanjan, jolla heräteltäisiin poliittiset päättäjät kehittämään myös pienten koululaisten hoitotarjontaa tukemaan vanhempien työssä käymistä.

LÄHTEET

Ahtokivi, I. 2016. Nämä ovat kansan mielestä työllistymisen esteet. *Verkkouutiset* 30.10.2016. Saatavissa: http://www.verkkouutiset.fi/politiikka/kaks_tyallistymisen_esteet-57069 [viitattu 27.3.2017].

Aitoaho, S. 2017. Kuka hoitaa vuorotyöläisen lapsia? *Aamulehti* 24.2.2017. Saatavissa: <https://www.aamulehti.fi/kotimaa/kuka-hoittaa-vuorotyolaisen-lapsia-paatosentekijat-eivat-ole-nakevinaan-ongelmaa-24430586/> [viitattu 27.4.2017].

Alasalmi, P. 2011. *Loistava yksinhuoltajuus*. Juva: Gummerus.

Dewar, L. 2013. *An Analysis of the Experience of Single Parents on the Work Programme*. Saatavissa: http://spanuk.org.uk/images/Downloads/Research_docs/finalwp-june140613-amended-2.pdf [viitattu 11.4.2017].

Eduskunta s.a. *Lapsen huolto ja tapaamisoikeus*. Saatavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/tietoeduskunnasta/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/lapsen-huolto-ja-tapaamisoikeus.aspx [viitattu 15.3.2017].

European commission. 2011. *The EU programme for employment and social solidarity 2007-2013*. Saatavissa: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7716&furtherPubs=yes> [viitattu 13.3.2017].

Forssen, K., Haataja, A. & Hakovirta, M. 2009. *Yksinhuoltajuus Suomessa. Väestötutkimuslaitoksen julkaisusarja D 50/2009*. Helsinki: Vammalan Kirjapaino.

Forssen, K., Roivanen, I., Ylinen, S. & Heinonen, J. (toim.) 2012. *Kohtaako sosiaalityö köyhyyden?* EU: UNIPress.

Hakovirta, M. 2006. *Yksinhuoltajaäitien työllisyys, toimeentulo ja työmarkkinavallinnat. Väestötutkimuslaitoksen julkaisusarja D 45/2006*. Saatavissa: <http://vaes-toliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/223e0f91bc6963e7dd3b02cba9c83da9/1485255238/application/pdf/4421659/Yksinhuoltaja%C3%A4itien%20ty%C3%B6llisyys%20e-kirja.pdf> [viitattu 24.1.2017].

Harju, J. & Sutinen, T. 2016. Näin työstä tulee kannustinloukku – ja näin hallitus aikoo purkaa ikuisuusongelman. *Helsingin Sanomat* 17.4.2016. Saatavissa: <http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002896715.html> [viitattu 11.4.2017].

Helsingin kaupunki. 2017. *Varhaiskasvatus illalla, yöllä ja viikonloppuna*. Saatavissa: <http://www.hel.fi/www/Helsinki/fi/paivahoito-ja-koulutus/paivahoito/paivakotihoito/ilta-ja-ymparivuorokautinen-hoito/> [viitattu 8.4.2017].

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. *Tutkimushaastattelu*. Tallinna: Raamatutrukikoda.
Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. 15. uudistettu painos. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15.–16. painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Ihalainen, J. & Kettunen, T. 2012. Turvaverkko vai trampoliini. 6.–7. painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Interpedia s.a. Kysymyksiä adoptiosta. Saatavissa: <https://interpedia.fi/kansainvalinen-adoptio/adoptio/kysymyksia-adoptiosta/> [viitattu 20.3.2017].

Julkunen, R. 2006. Kuka vastaa? Helsinki: Gummerus Kirjapaino.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Juvenes print.

Kela. 2014. Kelan etuudet pähkinänkuoressa. Saatavissa: http://www.kela.fi/documents/10180/1169692/Esite_Kelan_etuudet_pahkinankuoressa.pdf/413bf6bf-91cf-4021-920c-85e24d48e806 [viitattu 11.4.2017].

Koskinen, P. 2014. Työ, työvoima & politiikka. Vantaa: Hansaprint Oy.

Koskinen, S., Lundqvist, A. & Ristiluoma, N. (toim.). 2011. Terveys, toimintakyky ja hyvinvointi Suomessa 2011. Tampere: Juvenes Print.

Kröger, T. 2005. Hoivaköyhyys yksinhuoltajaperheissä: kenelle lastenhoito-ongelmat kasautuvat? Teoksessa Pentti Takala (toim.) Onko meillä malttia sijoittaa lapsiin? Helsinki: Edita Prima.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. 8.4.1983/361.

Lapsilisä-projekti. 2017. Saatavissa: <https://www.lapsilisa.fi/> [viitattu 22.1.2017].

Miettinen, V. 2016. 16 kuntaa ei rajaa subjektiivista päivähoido-oikeutta. Kuntalehti 9.3.2016. Saatavissa: <http://kuntalehti.fi/kuntauutiset/sote/16-kuntaa-ei-rajaa-subjektiivista-paivahoito-oikeutta/> [viitattu 21.3.2017].

MLL s.a. Lastenhoitoapua. Saatavissa: <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lastenhoito/> [viitattu 28.3.2017].

Opetushallitus. Aamu- ja iltapäivätoiminta. Saatavissa: http://www.oph.fi/koulu-tus_ja_tutkinnot/aamu- ja_iltapaivatoiminta [viitattu 28.3.2017].

Parpo, A. 2007. Työllistymisen esteet. Stakesin raportteja 11/2007. Helsinki: Valopaino.

Perhehoitoliitto s.a. Sijaisvanhemmuus. Saatavissa: https://www.perhehoitoliitto.fi/sijaisvanhemmaksijaisvanhemmuus/usein_kysyttya [viitattu 20.3.2017].

Perusopetuslaki 48 a § 19.12.2003/1136.

Pienperheyhdistys ry. 2017a. Saatavissa: <https://www.pienperhe.fi/> [viitattu 18.1.2017].

Pienperheyhdistys ry. 2017b. Yhdistys. Saatavissa: <https://www.pienperhe.fi/yhdistys/> [viitattu 18.1.2017].

Pinomaa, S. 2016. Elinkeinoelämän keskusliitto. Mitä ovat kannustinloukut? Saatavissa: <https://ek.fi/blogi/2016/08/24/viikon-kysymys-mita-ovat-kannustinloukut/> [viitattu 18.3.2017].

Ruggeri, K. & Bird, C. 2014. Single parents and employment in Europe. Euroopan unionin julkaisuja 3/2014. Saatavissa: ec.europa.eu/.../140502_gender_equality_workforce_ssr3_en.pdf [viitattu 13.3.2017].

Sateenkaariperheet ry s.a. Perhemuodoista. Saatavissa: <http://www.sateenkaariperheet.fi/index.php?item=68> [viitattu 16.3.2017].

Suomi.fi s.a. Tilapäinen lastenhoitoapu. Saatavissa: https://www.suomi.fi/suomifi/suomi/palvelut/aiheittain/perhe_ja_sosiaalipalvelut/lastenhoito/tilapainen_lastenhoitoapu/index.html [viitattu 28.3.2017].

Sutinen, T. 2016. Millaisella palkalla työmarkkinatukea saavan yksinhuoltajan kannattaisi mennä töihin? Helsingin Sanomat 17.4.2016. Saatavissa: <http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002896715.html> [viitattu 11.4.2017].

THL s.a. Sateenkaariperhe. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/lastenneuvolaka-sikirja/tietopaketti/monimuotoiset-perheet/sateenkaariperheet> [viitattu 20.3.2017].

THL. 2017. Varhaiskasvatus. Päivitetty 23.2.2017. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/varhaiskasvatuspalvelut> [viitattu 28.3.2017].

Tilastokeskus. 2016. Lapsiperheet tyypeittäin. Päivitetty 30.5.2016. Saatavilla: http://www.stat.fi/til/perh/2015/perh_2015_2016-05-30_tau_003_fi.html [viitattu 15.3.2017].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2012. 9.uudistettu painos. Laadullinen tutkimus ja sisällysanalyysi. Helsinki: Tammi.

Työllistymisen esteitä poistettava. 2017. Työllistymisen esteitä poistettava. *Turun sanomien* pääkirjoitus 4.3.2017. Saatavissa: <http://www.ts.fi/mielipiteet/paakirjoitukset/3420630/Tyollistymisen+esteita+poistettava> [viitattu 27.2.2017].

Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36.

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Virmasalo, I. 2000. Työttömyys ja perheasema Suomessa 1995. Saatavissa: <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/100689/004virmasalo.pdf?sequence=1> [viitattu 22.1.2017].

Väestöliitto. 2017a. Mitä on kokemusasiantuntijuus? Saatavissa: <http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/mita-teemme/kokemusasiantuntijat/mita-on-kokemusasiantuntijuus/> [viitattu 22.1.2017].

Väestöliitto. 2017b. Naisparit ja yksin lasta haluavat. Saatavissa: <https://www.vaestoliitto.fi/lapsettomuusklinikka/lapsettomuushoidot-vaestoliitto/naisparit-ja-yksin-lasta-haluava/> [viitattu 16.3.2017].

YVPL s.a. Yhden vanhemman perheet tilastoina. Saatavissa: <http://www.yvpl.fi/media/yhden-vanhemman-perheet-tilastoina/> [viitattu 9.4.2017].

Kuvaluettelo

Kuva 1. Sutinen, T. 2016. Millaisella palkalla työmarkkinatukea saavan yksinhuoltajan kannattaisi mennä töihin? Helsingin Sanomat 17.4.2016. Saatavissa: <http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002896715.html> [viitattu 11.4.2017].

Kuva 2. Mikä on koulutuksesi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017.)

Kuva 3. Ottaisitko vastaan muutakin kuin koulutustasi vastaavaa työtä? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Kuva 4. Mitkä asiat koulutuksessasi vaikeuttavat työllistymistäsi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Kuva 5. Hankaloittaako lastenhoidon järjestäminen/saaminen työn vastaanottamista? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Kuva 6. Vaikuttaako oma toimintakyky työllistymiseesi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Kuva 7. Onko asuinpaikallasi vaikutusta työllistymiseesi? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Kuva 8. Mitkä seuraavista vaihtoehdoista ovat työllistymisen esteitä ja vaikeuksia? (Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet opinnäytetyön tutkimuskyselyn vastaukset 2017).

Ikä

- a. 16–23
- b. 24–31
- c. 32–39
- d. 40+

Koulutus

- a. peruskoulu
- b. lukio/ammattikoulu
- c. ammattikorkeakoulu
- d. muu, mikä? _____

1. Ottaisitko vastaan muutakin kuin koulutustasi vastaavaa työtä?

- a. Kyllä
- b. Ei
- c. ehkä/en osaa sanoa

2. Mitkä asiat koulutuksessa vaikeuttaa työllistymistä?

- a. Koulusta ei ole
- b. Koulutus ei ole ajantasaista
- c. Alueella ei ole koulutusta vastaavaa työtä tarjolla
- d. Kokemuksen puute
- e. Ei mikään/en osaa sanoa

3. Hankaloittaako lasten päivähoiton järjestäminen/saaminen työn vastaanottamista, jos hankaloittaa niin miten?

- a. Kyllä
- b. Ei
- c. ehkä/en osaa sanoa
- d. Palvelua ei ole saatavilla
- e. Välimatkat ovat liian pitkiä
- f. Vuorotyö
- g. Huoltosuhteet

5. Millainen on motivaatiosi työllistymisen suhteen?

- a. Hyvä
- b. Kohtalainen
- c. Heikko
- d. Ei lainkaan

6. Vaikuttaako oma toimintakykyysi työllistymiseesi?

- a. Kyllä
- b. Ei
- c. Jonkin verran
- d. En osaa sanoa

7. Onko asuinpaikalla vaikutusta työllistymiseen?

- a. Kyllä
- b. Ei
- c. Jonkin verran
- d. En osaa sanoa

8. Hankaloittaako taloudellinen tilanne työllistymistäsi? Esimerkiksi velkaloukku?

- a. Kyllä
- b. Ei
- c. Jonkin verran
- d. En osaa sanoa

9. Mitkä seuraavista vaihtoehdoista ovat työllistymisen esteitä ja vaikeuksia? (Valitse 1 tai useampi vaihtoehdoista)

- a. päivähoidon saatavuus
- b. Keikkatyö
- c. Tukien menetys
- d. Työajat (vuorotyö)
- e. Koulutus
- f. Aiheuttaako työn vastaanottaminen tuloloukun
- g. Välimatkat KOTI- LASTENHOITO-TYÖ
- h. Työpaikan suhtautuminen yksinhuoltajaan (Esim. Lapsen sairastuminen)
- i. Jokin muu, mikä?

10. Mitkä ovat mielestäsi työllistymisen esteitä ja vaikeuksia? Vapaa palaute

Kiitos vastauksistasi!

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

9.1.2017

Haemme tutkimuslupaa Pienperheyhdistys ry:ltä opinnäytetyöhömmme 'Yksinhuoltajien työllistymisen esteet ja vaikeudet'. Kyseessä on laadullinen tutkimus, jossa yksi oleellinen osa on ryhmähaastattelu ja siihen pyytäisimme Pienperheyhdistyksen jäseniä kertomaan omakohtaisia kokemuksiaan työllistymisestään ja sen esteistä ja vaikeuksista.

Pienperheyhdistys opinnäytetyön toimeksiantajana saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja me tekijät olemme velvoitettuja raportoimaan tulokset Pienperheyhdistykselle.

Opinnäytetyön osapuolet eli me opiskelijat, Pienperheyhdistys ja oppilaitoksemme Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun ohjaava opettaja sitoudumme pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.

Pyrimme pitämään ryhmähaastattelun helmikuun 2017 aikana.

Mona Valtonen

Milla Tani

Saatekirje

Hei!

Opiskelemme Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa sosionomeiksi. Opintoihimme liittyy opinnäytetyön tekeminen, jonka teemme Pienperheyhdistykselle. Tämä tutkimuskysely koskee opinnäytetyötämme, jonka aiheeksi olemme valinneet **Yksinhuoltajan työllistymisen esteet ja vaikeudet**.

Kyselyn tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat yksinhuoltajien työllistymisen esteitä ja vaikeuksia. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, ilman että henkilöllisyys selviää eikä vastauksia käytetä muihin tarkoituksiin.

Vastaaminen vie vain muutaman minuutin, joten vastaathan kyselyyn, sillä mielipiteesi on tärkeä! Vastaathan kyselyyn keskiviikkoon 22.3.2017 mennessä.

Kiitos vastauksesta!

Ystävällisin terveisin

Milla Tani

Milla.Tani@edu.xamk.fi

Mona Valtonen

Mona.Valtonen@edu.xamk.fi